

Programma van Toetsing en Afsluiting 2019/2021

afdeling

HAVO

**De Tweede Fase
VWO-HAVO
op het**

Stedelijk Dalton College Alkmaar

Openbare scholengemeenschap voor vwo – havo – vmbo

Programma van Toetsing en Afsluiting

reglement

De Tweede Fase
VWO-HAVO
op het

Stedelijk Dalton College Alkmaar

Openbare scholengemeenschap voor vwo – havo – vmbo

EXAMENREGLEMENT

STEDELIIK DALTON COLLEGE ALKMAAR
Afdeling vwo en havo

Havo 2019–2021

Vwo 2019–2022

Hoofdstuk 1. Algemene begrippenlijst

(zie verder artikel 1 van het Eindexamenbesluit VO)

Eindexamen	het Centraal Examen (CE) en het Schoolexamen (SE)
Examencommissie	de commissie, bestaande uit de rector (voorzitter), de secretaris eindexamens (secretaris) en de betreffende afdelingsleider, die op grond van het Eindexamenbesluit VO bevoegd is besluiten te nemen bij klachten, bij ingediende verzoeken, bij fraude en in situaties waarin ruimte en/of onduidelijkheid bestaat bij de toepassing van dit reglement
Bevoegd gezag	het bestuur van de stichting SOVON waaronder het Stedelijk Dalton College Alkmaar ressorteert
Commissie van beroep	voor de examens van de SOVON bestaat uit de heer mr. P. van Lingen (voorzitter), de heer drs. C.A. Groenhart en mevrouw F. van der Meer. Adres: Postbus 9081, 1800 GB ALKMAAR
PTA	programma van toetsing en afsluiting, als bedoeld in artikel 31, tweede lid van het Eindexamenbesluit VO
SE-toets	een toets binnen het Schoolexamen; wordt ook als tentamen aangeduid
Voortgangstoets	toets die geen deel uitmaakt van het Schoolexamen
Toetsweek	een in de jaaragenda van de school vastgelegde periode, waarin schriftelijke SE-toetsen worden aangeboden volgens een aangepast rooster
Fraude	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of door ontduiking van de voorschriften
Herkansing	het opnieuw afleggen van een eerder afgelegd examenonderdeel.
Inhalen	het alsnog afleggen van een eerder gemist examenonderdeel
Rector	de rector van het Stedelijk Dalton. Tenzij expliciet anders vermeld wordt, geldt overal waar het woord rector voorkomt: 'de rector, of de persoon aan wie de bevoegdheden gemandateerd zijn'

Examensecretaris	is belast met de organisatie van SE en CE en wordt uit het personeel door de rector aangewezen. De secretaris is het eerste aanspreekpunt als het gaat over examens
Verhinderling	afwezigheid met opgaaf van een geldige reden
Leerling	een leerling ingeschreven aan de school
Ouders	de ouders of andere wettelijke vertegenwoordigers van de leerling, in geval van meerderjarigheid de leerling zelf
Kandidaat	iedere leerling die door het bevoegd gezag tot het eindexamen is toegelaten
Eindexamenklassen	de klassen, 4 vmbo-tl, 5 havo en 6 vwo
Voorexamenklassen	de klassen 3 vmbo-tl, 4 havo en 4 en 5 vwo
Examenjaar	aanduiding voor het kalenderjaar of voor het leerjaar (4 vmbo-tl, 5 havo of 6 vwo) waarin de kandidaten het Centraal Examen afleggen
Voorexamenjaar	aanduiding voor een leerjaar dat niet het examenjaar is, maar waarin wel onderdelen van het Schoolexamen worden afgenomen
Cohort	aanduiding voor een groep leerlingen die op hetzelfde moment, hetzelfde deel van een bepaalde opleiding volgt
Bewaartermijn	examenwerk gemaakt in het kader van het schoolexamen of het centraal examen wordt zes maanden na diplomering bewaard door respectievelijk de examendocent en het examensecretariaat.

Hoofdstuk 2. Algemene bepalingen

1. a. Dit reglement regelt de organisatie van het eindexamen vwo-havo op het Stedelijk Dalton College Alkmaar per 1 augustus 2006 en vloeit voort uit de Wet, het Inrichtings- en het Eindexamenbesluit. Voor zover in dit reglement niet nader omschreven, gelden de regels van genoemd Eindexamenbesluit.
- b. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet en waarover ook het Eindexamenbesluit geen uitsluitel geeft, beslist de rector. Tegen deze beslissing kan men in beroep gaan volgens de procedure aangegeven in artikel 4e.
- c. Namen en adressen van de in het examenreglement genoemde verantwoordelijke personen:

Het bevoegd gezag:

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord
Postbus 9081 – 1800 GB Alkmaar

Commissie van Beroep:

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord
Postbus 9081 – 1800 GB Alkmaar

Inspecteur: Inspectiekantoor Utrecht
tel. 0800-8051

Voorzitter van de examencommissie vwo/havo:

Mw. drs. A.P. Smits
Postbus 9109 – 1800 GC Alkmaar
tel. 072-5625000

Secretaris eindexamen vwo/havo:

drs. A.J.E. Sandig
Postbus 9109 – 1800 GC Alkmaar
tel. 072-5625000

2. a. De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van bevoegd gezag het eindexamen af.
 - b. De rector wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.
3. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma bedoeld in art. 7 van het Eindexamenbesluit is bepaald, tevens uit een centraal examen.

4. *Onregelmatigheden*

- a. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, neemt in eerste instantie de afdelingsleider maatregelen/beslissingen. Ouders/verzorgers kunnen eventueel beroep aantekenen bij de rector binnen 5 werkdagen.
- b. De maatregelen, die al dan niet in combinatie met elkaar, door de rector kunnen worden genomen zijn:
 1. het toekennen van het cijfer één voor een toets van het schoolexamen of het Centraal Examen,
 2. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het Centraal Examen,
 3. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het Centraal Examen,
 4. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector aan te wijzen onderdelen.

Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het Centraal Examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het Centraal Examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.

- c. Alvorens een beslissing ingevolge artikel 4b sub 2,3,4 wordt genomen, hoort de rector de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De rector kan tevens een commissie van advies raadplegen, waarin zitting hebben de secretaris van het eindexamen, een door de betrokken examinator aangewezen andere examinator en een door de betrokken kandidaat aangewezen examinator.
De rector deelt haar beslissing mede aan de kandidaat en de betrokken examinator, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk binnen tien schooldagen na het constateren van de onregelmatigheid of zoveel eerder als noodzakelijk is. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 4d. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
- d. Herziening van het besluit, bedoeld in artikel 4c, kan bij de rector worden aangevraagd tot uiterlijk de vierde dag na de datum van het versturen van de schriftelijke mededeling van de genomen beslissing. Indien de kandidaat of de betrokken examinator herziening van het besluit aanvraagt, zal het college van examinatoren van de schoolafdeling waarvan de kandidaat het eindexamen aflegt, bij meerderheid van stemmen beslissen of naar haar mening de ingebrachte bezwaren ontvankelijk moeten worden verklaard resp. het besluit van de rector voor herziening in aanmerking moet komen en zal, zo nodig, de rector bindend een regeling voorschrijven.
- e. De kandidaat en de betrokken examinator kunnen tegen de beslissing, bedoeld in art. 4d en/of art. 1b, in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school

ingestelde commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de rector geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen tien schooldagen op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van art. 4b.

De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de ouder, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, de examinator, de rector en de inspectie.

- f. De commissie van beroep bedoeld in art. 4e, bestaat uit drie leden, aangesteld door het bevoegd gezag. De rector en de leden van de examencommissie van de afdeling waartoe de in beroep gaande kandidaat behoort, mogen geen deel uitmaken van de commissie van beroep.

5. *Geheimhouding*

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze examenregeling en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Hoofdstuk 3. Inhoud van het examen

6. Keuze van eindexamenvakken:
- a. 1. De kandidaten kiezen, met in achtneming van het bepaalde in het Eindexamenbesluit, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden.
 2. De kandidaten kunnen voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die tenminste tezamen een eindexamen vormen.
 - b. *Het gemeenschappelijk deel van elk profiel in het havo* omvat de volgende vakken: Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding.
Het profieldeel van het profiel natuur en techniek in het havo omvat de volgende vakken: wiskunde B, natuurkunde, scheikunde en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken biologie en onderzoek en ontwerpen.
Het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid in het havo omvat de volgende vakken: wiskunde A of B, scheikunde, biologie en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken aardrijkskunde, natuurkunde en onderzoek en ontwerpen.
Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij in het havo omvat de volgende vakken: wiskunde A of B, economie, geschiedenis en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken maatschappijwetenschappen, aardrijkskunde, bedrijfseconomie en een moderne vreemde taal en literatuur (Frans of Duits).
Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij in het havo omvat de volgende vakken: een moderne vreemde taal en literatuur (Frans of Duits), geschiedenis, een vak ter keuze van de leerling uit de culturele vakken dans of drama en een vak ter keuze van de leerling uit de maatschappelijke vakken economie en maatschappijwetenschappen.
Het vrije deel van elk profiel in het havo omvat tenminste één vak uit de onder de profielen genoemde vakken die de leerling nog niet heeft gekozen.

Het eindexamen havo omvat:

1. De vakken van het gemeenschappelijke deel.
2. De vakken van het profieldeel van een van de profielen, hierboven genoemd, waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
3. vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, hierboven genoemd.

- c. *Het gemeenschappelijke deel van elk profiel in het vwo* omvat de volgende vakken en deelvakken: Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, een andere moderne vreemde taal en letterkunde (Frans of Duits), maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding.
- Het profieldeel van het profiel natuur en techniek in het vwo* omvat de volgende vakken: wiskunde B, natuurkunde, scheikunde en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken biologie en onderzoek en ontwerpen.
- Het profieldeel van het profiel natuur en gezondheid in het vwo* omvat de volgende vakken: wiskunde A of B, scheikunde, biologie en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken aardrijkskunde, natuurkunde en onderzoek en ontwerpen.
- Het profieldeel van het profiel economie en maatschappij in het vwo* omvat de volgende vakken: wiskunde A of B, economie, geschiedenis en een vak ter keuze van de leerling uit de vakken maatschappijwetenschappen, aardrijkskunde, bedrijfseconomie en een moderne vreemde taal en literatuur (Frans of Duits).
- Het profieldeel van het profiel cultuur en maatschappij in het vwo* omvat de volgende vakken: wiskunde A of B, geschiedenis, een vak ter keuze van de leerling uit de culturele vakken dans of drama en een moderne vreemde taal en literatuur (Frans of Duits) en een vak ter keuze van de leerling uit de maatschappelijke vakken economie, maatschappijwetenschappen en aardrijkskunde.
- Het vrije deel van elk profiel in het vwo* omvat tenminste één vak uit de onder de profielen genoemde vakken die de leerling nog niet heeft gekozen.

Het eindexamen vwo omvat:

1. De vakken van het gemeenschappelijke deel.
2. De vakken van het profieldeel van een van de profielen, hierboven genoemd, waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk, en
3. Vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, hierboven genoemd.

Naast het gemeenschappelijke deel en het profieldeel is er in vwo en havo een vrij deel.

In het vrije deel wordt een deel van de verplichte studielast besteed aan activiteiten die buiten het reguliere lesprogramma vallen. Tevens valt het vak LOB (Loopbaan oriëntatie en –begeleiding) hieronder.

Hoofdstuk 4. Het schoolexamen

7. Programma van toetsing en afsluiting:
 - a. Het bevoegd gezag stelt jaarlijks vóór 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, de herkansing van het schoolexamen, het herexamen van het schoolexamen, alsmede de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
 - b. Het programma van toetsing en afsluiting wordt samen met het examenreglement door de rector vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en zal worden uitgereikt aan de kandidaten en examinatoren.
8. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen vwo en havo wordt afgesloten voor de aanvang van het centraal examen.
9. Mededeling cijfers schoolexamen:

Voor de aanvang van het centraal examen vwo en havo maakt de rector aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

 - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld,
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk.
10. Cijfers schoolexamen:
 - a. De cijfers van schoolexamen en centraal examen worden uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10, met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal. De definitieve eindcijfers worden uitgedrukt in hele cijfers.
 - b. Het vak LO moet met de aanduiding “goed” of “voldoende” worden afgesloten.
 - c. Er wordt een combinatiecijfer berekend dat voor het vwo en havo bestaat uit het rekenkundig gemiddelde van de op hele getallen afgeronde cijfers voor de vakken maatschappijleer, culturele kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
 - d. Periodiek wordt aan de kandidaat een cijferlijst verstrekt met een overzicht van de behaalde cijfers. Bij vermeende onjuiste vermelding dient de kandidaat binnen drie schooldagen na het verstrekken van de lijst of zoveel eerder als noodzakelijk is, contact op te nemen met de secretaris van het examen. Aan het eind van het voorexamenjaar krijgt de kandidaat aan het eind een definitieve cijferlijst waar de kandidaat voor akkoord voor tekent. Een kopie van de lijst wordt door school bewaard.
 - e. Een leerling die een praktische opdracht niet volgens het aangegeven inlevermoment heeft ingehaald krijgt een vermelding van het cijfer 1.1. De leerling dient uiterlijk een week, op het aangegeven inhaalmoment, de opdracht in te leveren. Voldoet de leerling niet aan deze eis dan wordt het cijfer vastgesteld op het

cijfer 1.0. In bijzondere omstandigheden kan afgeweken worden van deze regel in samenspraak met de examensecretaris en afdelingsleider.

11. Centrale toetsing:

Het aantal toetsen voor elk vak wordt gekoppeld aan de studielast.

De toetsing vindt centraal plaats.

De behaalde cijfers voor de toetsen tellen in principe mee voor het schoolexamen.

De leerling moet de lessen die op dezelfde dag voorafgaan aan de toets volgens rooster volgen. Als dit niet gebeurt, wordt de toets tijdens het eerstvolgende herkansingsmoment gemaakt, waarbij automatisch een herkansingsmogelijkheid vervalt.

Kleine toetsen/presentaties en huiswerk kunnen in de toetscijfers worden meegeteld, volgens onderstaande regels:

1. Er wordt maximaal één kleine toets per vak en per twee weken gegeven.
2. De toets mag geen extra voorbereiding kosten anders dan het voor die les opgegeven huiswerk.
3. Naast of in plaats van kleine toetsen kunnen ook presentaties door de leerlingen worden verzorgd.

Per centraal afgenomen toets wordt een aantal punten toegekend voor de kleine toetsen/presentaties en het gemaakte huiswerk.

De verdeling van de punten is als volgt:

- voortgang studiewijzer en kleine toetsen/presentaties: maximaal 25 punten, waarvan maximaal 10 punten voor voortgang studiewijzer,
- centraal afgenomen toets: minimaal 75 punten.

Het eindcijfer voor de toets is het aantal behaalde punten gedeeld door 10.

Bij de herkansing wordt alleen uitgegaan van het cijfer van de centraal afgenomen toets.

Bovenstaande regeling geldt alleen voor klas 4 havo en vwo en voor klas 5 vwo, tenzij met de afdelingsleiding overeengekomen is dat dit ook in de examenklassen toegepast wordt.

12. Herkansing/Inhaal toetsen schoolexamen vwo/havo:

- a. De kandidaat die eindexamen vwo of havo aflegt heeft het recht om opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan toetsen van het schoolexamen die worden beoordeeld door middel van een cijfer, indien de toets herkansbaar is, of als de kandidaat door (langdurige) ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan de desbetreffende toets deel te nemen.
- b. Om gebruik te mogen maken van de regeling vermeld onder a geldt als voorwaarde dat de leerling die door afwezigheid, bv. kortdurende ziekte, een toets heeft gemist deze inhaalt tijdens het eerstvolgende vastgestelde inhaalmoment. Een leerling komt in aanmerking voor inhalen als er voorafgaand aan de toets een officiële ziekmelding is geweest en als er een schriftelijk verzoek van de ouders/verzorgers om te mogen inhalen is gedaan bij de examensecretaris

(ajesandig@daltonalkmaar.nl). Indien hier niet aan wordt voldaan wordt het cijfer 1.0 toegekend. Afwijkingen van deze regel kunnen alleen plaatsvinden in overleg met de afdelingsleider.

- c. In aanvulling op artikel 12b geldt dat de leerlingen van 4 havo en 4 en 5 vwo de gelegenheid krijgen om in een schooljaar maximaal drie herkansingen te maken (één per periode van negen weken voor periode 1, 2 en 3).
Voor leerlingen van de examenklassen geldt dat ze drie herkansingen mogen maken (één herkansing na de eerste tentamenweek, één herkansing na de tweede tentamenweek en één herkansing na de derde tentamenweek, deze laatste herkansing kan gedaan worden door middel van een proefexamen).
 - d. Elke herkansing heeft betrekking op de toetsen die herkansbaar zijn in de voorafgaande periode, de leerlingen maken één keuze uit deze toetsen.
 - e. De leerling dient uiterlijk op een nader te bepalen tijdstip voorafgaande aan het tijdstip van herkansing zich in te tekenen op de daarvoor bestemde lijsten. Enige dagen vóór het tijdstip van herkansing wordt het rooster voor de herkansingen gepubliceerd op het mededelingenbord naast kamer 2.34.
 - f. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij de eerder afgelegde toets van het schoolexamen geldt als definitief cijfer voor die toets.
 - g. Een herkansing vindt altijd op dezelfde wijze plaats als vermeld staat in het PTA, tenzij dit per vak en toets anders staat aangegeven of in overleg met de examensecretaris.
13. Bevorderingsnormen 4 vwo en havo en 5 vwo:
Een leerling is bevorderd
- a. indien hij:
 - 1. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald,
 - 2. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald,
 - 3. voor een van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt, dan wel,
 - 4. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor een van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor een van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt,
 - b. indien geen van de eindcijfers van de onderdelen uit het combinatiecijfer lager is dan 4 en,
 - c. indien het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, is beoordeeld als 'voldoende' of 'goed',
 - d. indien het gemiddelde cijfer van de vakken met een centraal examen ten minste 5,5 is,

- e. indien men ten hoogste één vijf als eindcijfer heeft voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde.

Bij de uitslagbepaling als hierboven gegeven, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, namelijk het combinatiecijfer, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

Leerlingen die doubleren in 4 vwo, 4 havo of 5 vwo kunnen vrijstelling krijgen van vakken en/of opdrachten:

- Leerlingen die onderdelen voor het vak LOB in de 4^e en/of de 5^e klas met een voldoende resultaat hebben afgesloten, hoeven deze onderdelen niet meer over te doen.
 - Handelingsdelen die voldoende zijn afgesloten, hoeven niet opnieuw te worden gedaan.
 - Praktische opdrachten, maatschappijleer en culturele kunstzinnige vorming moeten wel opnieuw gemaakt worden; hiervoor geldt echter dat het hoogste cijfer telt.
 - De tijd die verkregen wordt via vrijstellingen moeten de leerlingen gebruiken voor het bijspijkeren van zwakke vakken of vakken waarin ze een achterstand hebben. Planning van activiteiten en voortgangscontrole vinden plaats via mentor en afdelingsleider.
 - Leerlingen die overgaan van 4 naar 5 vwo en leerlingen van 5 vwo die doubleren en van profiel veranderen, moeten de stof van de nieuwe profielvakken uit de 4^e klas inhalen.
14. Vrijstellingen voor gezakte leerlingen:
- Handelingsdelen die voldoende zijn afgesloten, hoeven niet opnieuw te worden gedaan.
 - Het profielwerkstuk hoeft niet te worden overgedaan, als het met ten minste een voldoende is afgesloten of als het combinatiecijfer voldoende is.
 - Praktische opdrachten moeten wel opnieuw gemaakt worden; hiervoor geldt echter dat het hoogste cijfer telt.
 - De tijd die verkregen wordt via vrijstellingen moeten de leerlingen gebruiken voor het bijspijkeren van zwakke vakken of vakken waarin ze een achterstand hebben. Planning van activiteiten en voortgangscontrole vinden plaats via de mentor en afdelingsleider.
15. Vrijstellingen/cijferaanpassingen bij overstap van 4 vwo of 5 vwo naar 5 havo:
- Handelingsdelen die voldoende zijn afgesloten, hoeven niet opnieuw te worden gedaan.

- Het 4^e klas havocijfer voor de vakken wordt bepaald door het cijfer voor de vakken waarin centraal examen moet worden afgelegd van de 4^e klas vwo te vermenigvuldigen met 0,8 plus 2.
- De tijd die verkregen wordt via vrijstellingen moeten de leerlingen op school gebruiken voor het “bijspijkeren” van “zwakke” vakken of vakken waarin ze een achterstand hebben. Planning van activiteiten en voortgangscontrole vinden plaats via de mentor en afdelingsleider.
- Bij de overstap van 4vwo naar 5havo zal de leerling zelfstandig het vak maatschappijleer af moeten ronden.

16. Reglement praktische/handelingsopdrachten:

- a. Bij de beoordeling van praktische/handelingsopdrachten wordt uitgegaan van een beoordelingsmodel.
- b. Een praktische/handelingsopdracht is gebonden aan een periode.
- c. Voor het inleveren van een praktische/handelingsopdracht gelden uiterste termijnen, die bekend gemaakt worden aan de leerlingen.
- d. Bij eerste inlevering (op de afgesproken inleverdatum) wordt de praktische/handelingsopdracht door de docent beoordeeld. Bij de beoordeling “onvoldoende” geeft de docent de leerling aanwijzingen voor verbetering van het resultaat tot een voldoende. Voor de verbeteringen en/ of aanvullingen wordt door de docent met de leerlingen een nieuwe inleverdatum afgesproken.
- e. Na de eventuele tweede inlevering (op de afgesproken inleverdatum) geeft de docent een definitieve beoordeling.
- f. Als de praktische opdracht op de inleverdatum (in concept) niet is ingeleverd, wordt er voor elke schooldag dat de opdracht te laat is ingeleverd, één punt in mindering gebracht op het eindcijfer van deze opdracht.
- g. Als de handelingsopdracht op de inleverdatum niet is ingeleverd, vervalt voor de betreffende leerling de eerstvolgende herkansing en wordt de leerling de toegang tot de lessen ontzegd tot het moment dat de handelingsopdracht is ingeleverd. De leerling dient van 8.30 uur tot en met 16.30 uur op school aanwezig te zijn om aan het werkstuk te werken. De afdelingsleider deelt dit schriftelijk mee aan de ouders.
- h. Bijzondere omstandigheden, die het de leerling onmogelijk maken om een opdracht op tijd in te leveren, dienen schriftelijk te worden bekendgemaakt aan de afdelingsleider. Deze beslist of een leerling alsnog de praktische opdracht mag inleveren en op welke termijn.
- i. Praktische/handelingsopdrachten kunnen niet worden herkanst.

17. Reglement profielwerkstuk:

Het profielwerkstuk geeft een goed inzicht in de opgedane kennis en vaardigheden in het gekozen profiel.

Het profielwerkstuk moet voldoen aan de volgende eisen:

- a. Het werkstuk bevat/is een onderzoek.
- b. Het onderzoek in het werkstuk moet gepresenteerd worden (dit kan d.m.v. een schriftelijk verslag of een andere vorm).

- c. Het werkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak uit het totale pakket van vakken van de leerling. Een groot vak heeft op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 440 uur.
- d. Het werkstuk bestaat uit een presentatievorm en een logboek.

M.b.t. de werkwijze van het profielwerkstuk gelden de volgende eisen:

- a. De studielast van het profielwerkstuk is minimaal 80 uur.
 - b. Het profielwerkstuk wordt begeleid door één vaste vakdocent.
 - c. De keuze van het onderwerp moet goedgekeurd worden door de begeleidende docent. Dit wordt schriftelijk vastgelegd.
 - d. Het profielwerkstuk wordt in twee- of drietallen gemaakt, bij hoge uitzondering kan hier in overleg met de afdelingsleider van worden afgeweken.
 - e. Het werkstuk wordt beoordeeld aan de hand van een beoordelingsmodel dat bij de startbijeenkomst wordt uitgereikt.
 - f. De uiterste inleverdatum is de week voor de kerstvakantie in het jaar waarin examen wordt gedaan. Als het profielwerkstuk niet die week is ingeleverd, wordt de leerling de toegang tot de lessen ontzegd tot het moment dat het werkstuk is ingeleverd. De leerling dient van 8.30 uur tot en met 16.30 uur op school aanwezig te zijn om aan het werkstuk te werken. De afdelingsleider deelt dit schriftelijk mee aan de ouders. De leerling kan dan nog maximaal een 4.0 behalen als eindcijfer. Hier kan van afgeweken worden na overleg met de examensecretaris en afdelingsleider.
 - g. De handleiding voor Profielwerkstukken wordt voor het einde van het voorexamenjaar (4havo en 5vwo) aan de leerling uitgereikt. Dan start de voorbereiding. Zie voor verdere uitwerking de genoemde handleiding.
18. Termijnen waarbinnen toetsen, handelingsopdrachten en praktische opdrachten en het profielwerkstuk dienen te worden nagekeken:
Uitgangspunt is dat *toetsen (proefwerken)* binnen 10 werkdagen worden nagekeken. Voor *handelingsopdrachten en praktische opdrachten* geldt een termijn van 20 werkdagen en voor het *profielwerkstuk* 25 werkdagen.
19. Examendossier vwo en havo:
Het schoolexamen voor het vwo en de havo bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen. De wijze van documenteren is de volgende:
De cijfers van de toetsen en/of praktische opdrachten worden door de docent aan de administratie doorgegeven die ze verwerkt in het schooladministratiepakket. Aan het eind van de 4^e klas havo, 4^e klas vwo en 5^e klas vwo ondertekent de leerling een uitdraai van de behaalde cijfers en eindcijfers van het betreffende schooljaar voor akkoord. Dit wordt opgenomen in het examendossier.
20. Verblijfsduur Tweede Fase:
Tot een nader te bepalen datum blijft de huidige regeling van kracht. Deze houdt in dat een leerling niet in twee opeenvolgende leerjaren mag doubleren.

21. Regeling verlenging toetsen schoolexamen:
De kandidaten die op basis van het gestelde in artikel 32 a t/m c van dit reglement in aanmerking komen voor verlenging van de duur van toetsen van het centraal examen, wordt ook verlenging verleend voor de tentamens van het schoolexamen. Deze verlenging betreft 15 minuten voor elke toets.

Hoofdstuk 5. Centraal examen

22. Het centraal examen wordt in het laatste schooljaar afgenomen conform de artikelen 36 t/m 45 van het Eindexamenbesluit vwo–havo–vmbo.
23. Het centraal examen wordt afgelegd in de vakken aardrijkskunde, biologie, Duits, economie, Engels, Frans, geschiedenis, drama, dans, bedrijfseconomie, natuurkunde, Nederlands, scheikunde, wiskunde A, wiskunde B.
24. Aanvulling op de regels omtrent het centraal examen (artikel 40 van het Eind-examenbesluit vwo–havo–vmbo):
De kandidaten maken het werk onder toezicht van de rector of zijn vervanger en leraren, met dien verstande dat de rector ervoor zorgdraagt, dat steeds per 25 kandidaten ten minste één toezichthouder aanwezig is en in elk lokaal waar het werk wordt gemaakt ten minste twee van hen aanwezig zijn.
Toezichthouders en kandidaten dienen van het volgende op de hoogte te zijn:
- a. Na het openen van de pakketten met opgaven is het verboden enige mededeling of inlichting over het werk aan de kandidaten te verstrekken.
 - b. Slechts die hulpmiddelen kunnen worden gebruikt die door de Minister van Onderwijs voor het betreffende vak zijn toegestaan.
Tot een nader door de Minister van Onderwijs te bepalen datum is het vwo– en havo–kandidaten toegestaan bij de vakken natuurkunde, scheikunde en biologie een informatieboek (Binas/Bio–informatief) te gebruiken, alleen bij wiskunde een grafische rekenmachine, bij de moderne vreemde talen een beknopt woordenboek en de bijbehorende basisstatistiek. Bovengenoemde hulpmiddelen worden bij het centraal examen door de school verstrekt. De leerlingen dienen *zelf* voor rekenmachines te zorgen. Rekenmachines kunnen niet tijdens de examenzitting van andere kandidaten worden geleend. De kandidaten dienen ervoor te zorgen dat deze rekenmachines voldoen aan de voorwaarden die de Minister van Onderwijs daarvoor heeft opgesteld.
Tassen, jassen, etuis, geluidsapparatuur, mobiele telefoons, (smart)watches, etenswaren en drinken e.d. mogen niet in de examenzaal worden meegenomen. Indien een kandidaat zich schuldig maakt aan een van de hierboven genoemde onregelmatigheden, is artikel 4a van toepassing.
 - c. Tot een nader door de Minister van Onderwijs te bepalen datum mogen voor het einde van de zitting geen opgaven, examenwerk in klad noch aantekeningen buiten de examenzaal worden gebracht.
 - d. Een kandidaat die tijdens het werk onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de rector of zijn vervanger of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
 1. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
 2. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, verzoekt de rector, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur te beslissen, dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.

- e. Deelname aan een zitting betekent voor de kandidaten dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Zeer bijzondere omstandigheden (b.v. ernstige ziekte of overlijden in de familie) en ook eigen ziekteverschijnselen worden van tevoren aan de rector of zijn vervanger gemeld. Indien blijkt dat de kandidaat niet in staat is aan de zitting van het centraal examen deel te nemen, wordt de kandidaat verwezen naar een volgend tijdvak.
- f. Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, controleert een daartoe aangewezen toezichthouder aan de hand van de op de pakketten vermelde gegevens omtrent schooltype, vak, datum en tijdstip of de pakketten de juiste zijn. Deze en eventueel andere op de pakketten vermelde gegevens worden daarna aan de kandidaten voorgelezen. Eerst als alle gegevens in orde zijn bevonden, worden de pakketten geopend. Het verdient aanbeveling voor het openen de pakketten aan de kandidaten te tonen en een van hen de tekst te laten (mee)lezen.
- g. Een toezichthouder controleert of de inhoud van de pakketten overeenstemt met de gegevens op de pakketten. Het komt voor dat in dezelfde pakketten een of meer bij de opgaven behorende bijlagen zijn verpakt.
- h. Bij het uitdelen van de opgaven dient nauwkeurig te worden toegezien dat geen andere opgaven dan de bedoelde in handen van de kandidaten komen.
- i. De toezichthouders mogen aan de kandidaten geen enkele mededeling doen, ook niet bij de constatering van een al of niet vermeende fout.
- j. Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op.
 1. Op het proces-verbaal worden de namen van alle kandidaten vermeld die voor het desbetreffende vak in het examenlokaal aanwezig moeten zijn. Per schooltype wordt een apart proces-verbaal gemaakt. Afwezige kandidaten worden apart vermeld.
 2. Indien gebruikgemaakt mag worden van het bepaalde in artikel 32 van dit reglement, wordt dit op het proces-verbaal aangetekend.
 3. Elke toezichthouder dient het proces-verbaal te tekenen.
 4. Op het proces-verbaal wordt van elke kandidaat het tijdstip vermeld waarop hij/zij het lokaal verlaat, en ook het tijdstip waarop de kandidaten die te laat zijn gekomen, zijn begonnen.
 5. De processen-verbaal worden ten minste zes maanden bewaard.
- k. Indien een kandidaat door enigerlei omstandigheid niet bij een zitting in het examenlokaal aanwezig kan zijn, maar wel in staat is aan het examen deel te nemen, kunnen uitsluitend via de inspecteur opgaven ter beschikking worden gesteld.
- l. De kandidaat levert zijn/haar werk in bij een toezichthouder. Deze controleert het werk op naam en nummer, waarna hij de kandidaat toestaat het examenlokaal te verlaten. De toezichthouders gaan tevens na of de kandidaten niet iets vergeten in te leveren. Na het verlaten van het examenlokaal mag de kandidaat onder geen beding worden toegestaan opnieuw aan het desbetreffende examen te werken.
- m. Kandidaten dienen uiterlijk 15 minuten voor de aanvang van de zitting in de examenzaal aanwezig te zijn. Een kandidaat die te laat komt, moet uiterlijk tot een

half uur na het begin van de examenzitting tot de examenzaal worden toegelaten. Hij levert zijn/haar werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten telt.

- n. Kandidaten die meer dan een half uur na het begin van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan die zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de rector, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.
 - o. Het is de kandidaten niet toegestaan binnen een uur na aanvang van de zitting van het examen de zaal te verlaten.
 - p. Een kwartier voor het einde van de zitting wordt dit tijdstip door een daartoe aangewezen toezichthouder aangegeven. Tijdens dit laatste kwartier mag geen kandidaat meer vertrekken, tenzij de secretaris van het eindexamen anders beslist. Aan het einde van de zitting halen de toezichthouders het werk op en een van hen controleert, of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
 - q. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de rector, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.
 - r. Klappapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de rector.
 - s. Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen.
 - t. Het examenwerk dient geschreven te worden met blauwe of zwarte ballpoint. Het gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan. De kandidaat zorgt zelf voor het benodigde schrijfgereedschap (tevens reserve pen c.q. ballpoint).
 - u. Tijdens het examen is het gebruik van een Nederlands woordenboek voor alle kandidaten toegestaan.
25. Verhinderd centraal examen:
- a. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector, is verhinderd bij een of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem of haar in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het Centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien.
 - b. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij/zij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij/zij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn/haar eindexamen te voltooien.
 - c. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de rector aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolonderzoek en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het Centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet.
 - d. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de rector.

Hoofdstuk 6. Uitslag, herkansing en diplomering

26. Eindcijfer eindexamen:
- a. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
 - b. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak, waarin een centraal examen wordt afgelegd, op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schooexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dit 5 of hoger is, naar boven afgerond.
27. Vaststelling uitslag:
- a. De rector en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 26.
 - b. Indien dat nodig is om de kandidaten te laten slagen, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
 - c. Indien de kandidaat slechts kan slagen bij een bepaalde keuze uit eindcijfers volgens twee programma's in een of meer vakken, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen die eindcijfers bij de bepaling van de uitslag, die de kandidaat nodig heeft om te kunnen slagen. Indien er meerdere keuzen mogelijk zijn, stellen de rector en de secretaris van het eindexamen de kandidaat een keuze uit eindcijfers voor. De keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen de door de rector en/of secretaris van het examen vastgestelde termijn heeft medegedeeld dat een andere keuze gemaakt moet worden.
 - d. Indien de kandidaat, doordat voor een of meer vakken het eindcijfer volgens het hoogste programma bij de bepaling van de uitslag wordt betrokken, slechts kan slagen wanneer het eindcijfer van een of meer andere vakken niet bij de bepaling van de uitslag wordt betrokken, stellen de rector en de secretaris van het eindexamen de kandidaat een keuze uit de eindcijfers voor. Deze keuze is definitief wanneer de kandidaat niet binnen vier dagen heeft medegedeeld dat een andere keuze gemaakt moet worden.
28. Uitslag:
- a. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd en het centraal examen voor alle vakken binnen een schooljaar heeft afgelegd is geslaagd als:
 1. het rekenkundig gemiddelde van de bij het centraal examen (CE) behaalde cijfers moet ten minste 5,5 zijn (CE-regel);
 2. voor de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en -voor zover van toepassing- wiskunde A, B of C op het vwo mag als eindcijfer niet meer dan één onvoldoende zijn behaald waarbij die onvoldoende niet lager dan een 5 mag zijn (kernvakkenregel).

3. Voor vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld: één eindcijfer 5 hoeft niet te worden gecompenseerd, één 4 of twee keer een 5 of een 4 en een 5 als eindcijfers moeten worden gecompenseerd, zodat het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 is. In het geval van meer en/of lagere onvoldoendes als eindcijfer is geen compensatie mogelijk (compensatieregel).
 - b. Als aanvulling op a geldt tevens als voorwaarde dat het vak LO moet zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed” om een leerling een diploma te kunnen uitreiken. Daarnaast wordt er een combinatiecijfer berekend dat bestaat uit het rekenkundig gemiddelde van de op hele getallen afgeronde cijfers voor het vak maatschappijleer, culturele kunstzinnige vorming (ckv) en het profielwerkstuk. Het combinatiecijfer valt ook onder de slaag- zakregeling.
 - c. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd onder a en b, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 29.
 - d. Zodra de uitslag ingevolge artikel 26a is vastgesteld, maakt de rector deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het bepaalde in artikel 27. De in de eerste zin bedoelde uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 27, eerste lid, geen toepassing vindt.
29. Herkansing:
 - a. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 28 is vastgesteld het recht in het tweede tijdvak of, indien artikel 25b van toepassing is, in het derde tijdvak opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.
 - b. De kandidaat stelt de rector schriftelijk in kennis vóór een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip van gebruikmaking van het in artikel 29a bedoelde recht.
 - c. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegd centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
 - d. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 26 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat medegedeeld.
 - e. Artikel 27a t/m 27d zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd.
30. Diploma en cijferlijst:
 - a. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een lijst uit waarop zijn vermeld:
de cijfers voor het schoolexamen, de cijfers voor het centraal examen, de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, de beoordeling van het profielwerkstuk, en de beoordeling van de deelvakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.
 - b. De rector reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn

vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.

- c. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste tezamen een eindexamen vormen, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- d. De Minister van Onderwijs stelt de modellen van de cijferlijst vast.
- e. De rector en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

31. Certificaten:

- a. De rector reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat van een dagschool die de school verlaat en die voor een of meer vakken van zijn/haar laatst afgelegde eindexamen een eindcijfer van 6 of hoger heeft behaald, een certificaat uit.
- b. Het certificaat vermeldt in ieder geval het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer van 6 of hoger heeft behaald, het voor dat vak of die vakken behaalde eindcijfer, de cijfers, behaald voor het schoolexamen en voor het centraal examen daarin, de schoolsoort waaraan het examen heeft plaatsgevonden, alsmede de datum waarop de uitslag van het examen is vastgesteld.
- c. De Minister van Onderwijs stelt het model van het certificaat vast.

Hoofdstuk 7. Overige bepalingen

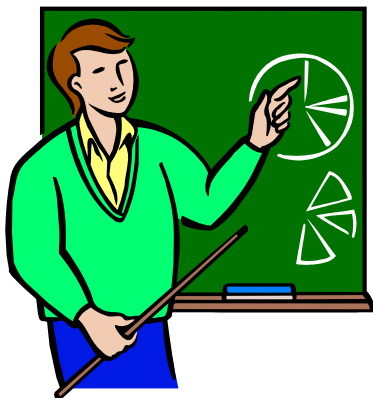
32. Afwijking wijze van examineren:
- a. De rector kan toestaan dat een kandidaat met een handicap (lichamelijk of geestelijk) het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
 - b. Het bevoegd gezag kan toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde, tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak waarbij het gebruik van Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit.
 - c. Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie.
 - d. De in artikel 32b bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
33. Gegevensverstrekking aan de Minister:
- Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Minister van Onderwijs en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:
- a. de vakken waarin examen is afgelegd,
 - b. de cijfers van het schoolexamen,
 - c. de cijfers van het centraal examen,
 - d. de eindcijfers,
 - e. de uitslag van het eindexamen.
34. Bewaren examenwerk:
- a. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 33, worden gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de rector, ter inzage voor belanghebbenden.
 - b. Een door de rector en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 33, wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
 - c. De rector draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale Examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

35. Afwijkende inrichting examen:
Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van Onderwijs, de Onderwijsraad gehoord hebbende, toestaan dat van dit besluit wordt afgeweken.
36. Spreiding examen:
- a. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord hebbende, toestaan dat ten aanzien van kandidaten die in het laatste leerjaar langdurig ziek zijn en ten aanzien van kandidaten die lange tijd ten gevolge van bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke, omstandigheden niet in staat zijn geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
 - b. In de praktijk zal in de regel toestemming voor gespreid examen worden verleend nog vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
 - c. De regeling herkansing (artikel 29) is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat, nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
 - d. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, wordt de inspectie een lijst toegezonden, waarop voor die kandidaat de gegevens zijn vermeld, genoemd in artikel 33 a t/m d.
 - e. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig artikel 28 a en b.
 - f. De rector en de secretaris van het eindexamen kunnen aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen toepassing geven aan het vermelde onder e.

Programma van Toetsing en Afsluiting

per vak

De Tweede Fase
VWO-HAVO
op het

Stedelijk Dalton College Alkmaar

Openbare scholengemeenschap voor vwo – havo – vmbo

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: geschiedenis			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
tijdvak 1 t/m 3 + thema I	A, B & C	C1	ST	15%	ja	60	1	
tijdvak 1 t/m 5 + thema II	A, B & C	C2	ST	15%	ja	60	2	
tijdvak 1 t/m 7 + thema III	A, B & C	C3	ST	20%	ja	60	3	
tijdvak 8 + rechtsstaat en democratie	A, B, C & D	C4	ST	25%	nee	120	4	
tijdvakkendossier	A, B & C	C5	PO	15%	nee	n.v.t.	1 t/m 4	
praktische opdracht	A & B	C6	PO	10%	nee	n.v.t.	3	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: geschiedenis								
vak: geschiedenis			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
HC 1 en TV 5 t/m 8	A, B & C	C1	ST	32%	ja	120	1	
HC 2 en 3 TV 9 en 10	A, B & C	C2	ST	34%	ja	120	2	
HC 1,2 en 3 en TV 5 t/m 10	A, B & C	C3	ST	34%	ja	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					

TOELICHTING VAN HET GEBRUIK VAN DE VAK-PTA'S

NEDERLANDS & LITERATUUR

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Nederlands			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
lezen en woordenschat	A1	C1	ST	10%	ja	60	1	
spreken en argumenteren (betoog)	B, D	C2	MT	15%	nee	15	1, 2	
formuleren	C	C3	ST	15%	ja	60	2	
spelling	C	C4	ST	10%	ja	60	2	
schrijven en argumenteren (betoog)	C, D	C5	PO	15%	nee	60	3	
literatuur (presentatie)	B, E	C6	MT	15%	nee	15	3,4	
lezen, argumenteren en samenvatten	A, D	C7	ST	20%	nee	120	4	
leesdossier (4 boeken)	E	C8	HO		nee		4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Nederlands			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
formuleren en spelling	C	C1	ST	15%	ja	120	1, 2	
schrijven (essay)	C	C2	PO/ST	20%	nee	120	1, 2	
lezen, argumenteren en woordenschat	A, D	C3	ST	15%	ja	120	3	
mondeling m.b.t. leesdossier (8 boeken)	B, E	C4	MT	25%	nee	25	3, 4	
lezen, argumenteren en samenvatten	A,D	C5	ST	25%	ja	150	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
HO = Handelings Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het vak Nederlands bestaat uit vier onderdelen: schrijfvaardigheid, leesvaardigheid, spreekvaardigheid en literatuur. Voor deze vier onderdelen, die verschillend wegen, krijg je uiteindelijk aan het eind van een schooljaar samen één cijfer. Het gemiddelde van de cijfers die je aan het eind van klas 4 en 5 haalt, is de helft van je eindcijfer. Je CSE is de andere helft. Voor literatuur heb je dus geen apart cijfer. Leesvaardigheid neemt een belangrijke plaats in het programma in, omdat tijdens het eindexamen vooral deze vaardigheid wordt getoetst.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Mondelinge taalvaardigheid

Domein C: Schrijfvaardigheid

Domein D: Argumentatieve vaardigheden

Domein E: Literatuur

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.

Alle onderdelen van het PTA worden getoetst tijdens het schoolexamen. We oefenen bij Nederlands ook een aantal deelvaardigheden zoals argumenteren, samenvatten, formuleren, spellen, ict en documenteren. Dit ter ondersteuning van de hoofdvaardigheden: schrijven, spreken en lezen.

Schrijven

De schrijfvaardigheid wordt getoetst aan de hand van o.a. het schrijven van een beschouwing en een betoog. Spelling en stijl worden in klas vier en vijf ook nog getoetst.

Een schrijfoopdracht wordt vooral beoordeeld op inhoud, opbouw, stijl en spelling.

Spreken

In klas 4 zijn er één à twee momenten waarbij je spreekvaardigheid wordt getoetst. Gelet wordt dan op de inhoud, maar ook op de vorm, hoe je spreekt. Bovendien wordt meegewogen hoe je de ICT bij je spreekopdracht gebruikt. Bij dit onderdeel valt te denken aan een presentatie binnen het onderdeel literatuur.

Lezen

Leesvaardigheid is dus heel belangrijk voor het eindexamen. Daarom toetsen we deze in klas 4 en 5. Bij tekstbegrip krijg je een tekst te lezen, meestal een beschouwing of een betoog, waarover vragen worden gesteld over o.a. hoofdgedachte, tekstdoel, inhoud, opbouw, verbanden en argumentatie. Tot leesvaardigheid behoort ook het samenvatten. In een tekst(gedeelte) moet je in staat zijn om de hoofdzaken te achterhalen. Die moeten vervolgens in een goed geformuleerde samenvatting worden verwerkt.

Literatuur

De Nederlandse literatuur hoort bij het vak Nederlands. In klas 4 komen de literaire begrippen en een klein stukje literatuurgeschiedenis en poëzie aan bod. In het kader hiervan geef je een presentatie. Verder lees je in overleg met je docent 8 literaire werken, 4 per klas, waarover je informatie verzamelt die terechtkomt in je fictiedossier. Je fictiedossier vormt de basis voor je mondelinge tentamen aan het eind van klas 5. Je fictiedossier is in klas 4 Handlingsopdracht. De bedoeling is dat je met een klasgenoot zo veel mogelijk dezelfde boeken leest. Met hem of haar doe je uiteindelijk samen je mondeling.

MODERNE VREEMDE TALEN

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Engels			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
leesvaardigheid	A	C1	ST	5%	ja	60	1	
Grammatica en idioom Solutions Un. 7	C1, C2, D	C2	ST	5%	nee	60	1	
schrijfvaardigheid	D	C3	ST	10%	nee	60	2	
kijk-luistervaardigheid	B	C4	ST	10%	nee	60	2	
Grammatica en idioom Solutions Un. 7+8	C1, C2, D	C5	ST	10%	nee	60	2	
literatuur	A, E1	C6	ST	20%	nee	60	3	
Grammatica en idioom Solutions Un. 7 t/m 10	C1, C2, D	C7	ST	15%	nee	60	3	
spreekvaardigheid	C1, C2	C8	MT	10%	nee	25	4	
leesvaardigheid	A	C9	ST	15%	nee	60	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Engels								
			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
leesvaardigheid	A	C1	ST	10%	nee	90	1	
grammatica + idioom	C1, C2, D	C2	ST	10%	nee	60	1	
schrijfvaardigheid	D	C3	ST	20%	nee	60	2	
kijk- en luistervaardigheid	B	C4	ST	20%	nee	60	2	
literatuur	A, E1	C5	ST	20%	nee	90	3	
spreekvaardigheid	C1, C2	C6	MT	20%	nee	15	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 5e klas					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Voor het vak Engels in de Tweede Fase zijn de volgende vier vaardigheden van belang:

- leesvaardigheid
- schrijfvaardigheid
- kijk- en luistervaardigheid
- spreekvaardigheid

Daarnaast is het verkrijgen van een bepaalde basiskennis van de grammatica en vocabulaire onderdeel van het programma.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- A. Leesvaardigheid
- B. Kijk- en luistervaardigheid
- C. Gespreksvaardigheid
- D. Schrijfvaardigheid
- E. Kennis van de Engelse cultuur / literatuur
- F. Oriëntatie op studie en beroep.

4 havo

De methode “Solutions” vormt de basis van de grammatica en vocabulaire toetsen. Daarnaast wordt elke vaardigheid één keer getoetst behalve leesvaardigheid die wordt twee keer getoetst. De vaardigheden worden met afwisselend materiaal geoefend.

De eerste leesvaardigheidstoets is herkansbaar.

Toetsing

Gedurende dit schooljaar krijg je:

- twee leesvaardigheidstoetsen
- één toets kijk- en luistervaardigheid
- één toets schrijfvaardigheid
- één of twee toetsen spreekvaardigheid
- drie grammatica en vocabulaire toetsen
- drie toetsen voor literatuur

Spreekvaardigheid en literatuur

Spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend en in periode 4 getoetst in overleg. Literatuur bestaat uit het lezen van 2 boeken en de bestudering van een aantal literaire werken. Deze worden schriftelijk getoetst.

5 havo

In 5 havo worden de vier vaardigheden verder ontwikkeld. Daarnaast wordt er nog aandacht besteed aan de basisgrammatica en vocabulaire nodig voor de verschillende vaardigheden. De leesvaardigheidstoets wordt afgenomen in de eerste tentamenweek en is *herkansbaar tijdens de proefexamens in april!*

Spreekvaardigheid en literatuur

Spreekvaardigheid wordt gedurende het jaar geoefend en op drie punten beoordeeld, nl. uitspraak, productie en interactie.

Literatuur bestaat uit het lezen van een boek en de bestudering van enkele literaire werken aan de hand van een Literatuurprogramma.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Frans			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
U1 leesvaardigheid 1	A	C1	ST	10%	ja	60	1	
U1-U2 schrijfvaardigheid	D, E	C2	ST	15%	ja	60	2	
literatuur	E	C3	ST/MT	15%	ja	60	2 of 3	
U1 t/m U3 kijk- en luistervaardigheid	B, E, F	C4	ST	20%	nee	60	3	
U1 t/m U4 leesvaardigheid 2	A, E, F	C5	ST	20%	nee	60	4	
U1 t/m U4 spreek- en gespreksvaardigheid	C, E, F	C6	MT	20%	nee	20	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Frans								
			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
literatuur	E	C1	ST/MT	25%	ja	90	1 of 2	
U1-U2 schrijfvaardigheid	D, E, F	C2	ST	25%	ja	90	2 of 3	
Cito kijk- en luistervaardigheid	B	C3	ST	25%	nee	60	2 of 3	
U1-U2 spreek- en gespreksvaardigheid	C, E, F	C4	MT	25%	nee	30	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening		Cijfer			
Schoolexamencijfer		SE	bestaat voor 1/3 uit SE4 en voor 2/3 uit SE5.					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het doel van Frans leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Franstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Frans, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Franstalige landen, een Franstalige opleiding kunnen volgen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Leesvaardigheid
- Kijk- en luistervaardigheid
- Gespreksvaardigheid
- Schrijfvaardigheid
- Kennis van de Franse cultuur / literatuur
- Oriëntatie op studie en beroep.

De eerste vier domeinen zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker).

Daarnaast onderscheidt het ERK ook vier soorten omgeving (domeinen) waarbinnen communicatieve situaties plaatsvinden. Dat zijn:

- het **dagelijks leven** (persoonlijk domein): situaties waarmee je als privépersoon te maken hebt. Denk aan een hobby, aan de contacten met familie en vrienden of aan het lezen voor eigen plezier.

- de **publieke sector** (publiek domein): situaties waarin je handelt als lid van de samenleving, bijvoorbeeld in een restaurant, aan een loket, bij contacten met bedrijven of andere instellingen.
- **werk** (professioneel domein): alle werk-gerelateerde situaties.
- **opleiding** (educatief domein): alle situaties die betrekking hebben op school en opleiding.

4e en 5e klas

Kennis van vocabulaire, grammatica en Franstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4 en 5 wordt gewerkt in thematische hoofdstukken die aansluiten bij de ERK-domeinen, op niveau A2-B1. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden.

De indeling is als volgt:

Klas 4: ERK-niveau A2-B1. Thema's: U1: Ik en mijn omgeving; U2: Frankrijk en Franstaligheid; U3: School, studie, beroep; U4: Sport.

Klas 5: ERK-niveau B1(+). Thema's: U1: Reizen & culturele verschillen; U2: De maatschappij: dat zijn wij.

Toetsing

In klas 4 worden 3 vaardigheden + literatuur 1x getoetst en leesvaardigheid 2x.

In klas 5 worden 3 vaardigheden + literatuur 1x getoetst. Leesvaardigheid wordt middels het centraal eindexamen getoetst.

Gedurende elk jaar worden alle vaardigheden formatief getoetst.

Herkansing

In klas 4 kunnen de eerste drie toetsen worden gekozen als herkansing voor de periode waarin ze zijn afgenomen. In klas 5 kunnen de eerste twee toetsen worden gekozen als herkansing voor de periode waarin ze zijn afgenomen.

**ERK = Europees Referentie Kader*

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Duits			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
leesvaardigheid	A	C1	ST	10%	ja	60	1	
schrijfvaardigheid	D	C2	ST	15%	ja	60	3	
kijk-luistervaardigheid	B	C3	ST	15%	ja	45	2 of 3	
literatuur	E	C4	MT	10%	nee	10	2 of 3	
leesvaardigheid	A	C5	ST	20%	ja	60	4	
gespreksvaardigheid	C	C6	MT	20%	nee	10	4 of 5	
ondersteunende toetsen	alle	C7	ST	10%	nee	divers	1 t/m 4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Duits			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
schrijfvaardigheid	D	C1	ST	20%	ja	120	2	
kijk-luistervaardigheid	B	C2	ST	20%	nee	2 x 45	2 of 3	
literatuur	E	C3	MT	30%	nee	10	3	
gespreksvaardigheid	C	C4	MT	10%	nee	10	3	
toetsen gedurende het schooljaar	alle	C5	ST	20%	nee	divers	1 t/m 3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	het SE bestaat uit 1/3 SE4 en voor 2/3 SE5					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het doel van Duits leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Duitstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Duits, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Duitstalige landen.

Hiervoor moet je beschikken over een voldoende niveau in de volgende vaardigheden (domeinen), die samen het examenprogramma vormen:

- Leesvaardigheid
- Kijk- en luistervaardigheid
- Gespreksvaardigheid
- Schrijfvaardigheid
- Kennis van de Duitse cultuur / literatuur

De eerste vier vaardigheden zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker). **Europees Referentie Kader*

4e en 5e klas

Kennis van vocabulaire, grammatica en Duitstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4, en 5 wordt gewerkt in hoofdstukken die aansluiten bij de ERK domeinen, op niveau A2 tot B2. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden.

4e klas

De nadruk bij het leren van Duits in 4 Havo ligt op het verder ontwikkelen van de vier vaardigheden lezen, schrijven, luisteren en lezen. Daarnaast maak je kennis met 2 werken uit de Duitse literatuur en verwerk je die. De toetsing in klas 4 is als volgt:

onderdeel	Kolom	Mondeling/ schriftelijk	Duur toets	weging	herkansbaar	Afnamein periode:
Lezen 1	C1	ST	60 min	10%	ja	P1 (TR)
Schrijven	C2	ST	60 min	15%	ja	P3 (TR)
Kijk/Luister	C3	ST	45 min	10%	ja	P2 in les
Literatuur	C4	MT	10 min	10%	nee	P3 in les
Lezen 2	C5	ST	60 min	20%	ja	P4 (TR)
Spreken	C6	MT	10 min	20%	nee	Na P4
Ondersteunend*	C7	ST/MT	Divers	10%	nee	P1,2,3,4

*Gedurende het schooljaar worden ook grammatica, idioom, gespreksvaardigheid en leesvaardigheid getoetst. Het gemiddelde van al deze toetsen is het C7 cijfer in het PTA.
Je eindcijfer van klas 4, afgerond op 1 decimaal, telt voor 1/3 (33,34%) voor het gehele SE.

5e klas

In 5 Havo worden de vier vaardigheden verder ontwikkeld. Je leest wederom 2 werken uit de Duitse literatuur en verwerkt die. In klas 5 wordt er veel tijd besteed aan het oefenen van leesvaardigheid (domein A = Centraal Schriftelijk Eindexamen).

GESCHIEDENIS & MAATSCHAPPIJLEER

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: geschiedenis			HAVO	Klas: 4 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
tijdvak 1 t.m 3 + thema I	A, B & C	C1	ST	15%	ja	60	1		
tijdvak 1 t/m 5 + thema II	A, B & C	C2	ST	15%	ja	60	2		
tijdvak 1 t/m 7 + thema III	A, B & C	C3	ST	20%	ja	60	3		
tijdvak 8 + rechtsstaat en democratie	A, B, C & D	C4	ST	25%	nee	120	4		
tijdvakkendossier	A, B & C	C5	PO	15%	nee	n.v.t.	1 t/m 4		
praktische opdracht	A & B	C6	PO	10%	nee	n.v.t.	3		
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: geschiedenis			HAVO	Klas: 5 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
HC 1 en TV 5 t/m 8	A, B & C	C1	ST	32%	ja	120	1		
HC 2 en 3 TV 9 en 10	A, B & C	C2	ST	34%	ja	120	2		
HC 1,2 en 3 en TV 5 t/m 10	A, B & C	C3	ST	34%	ja	120	3		
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						
HC = Historische Context HC 1 = Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515-1648 HC 2 = Duitsland 1871-1945 HC 3 = Koude Oorlog 1945-1991									
Verklaring afkortingen van de soort toets:									
ST = Schriftelijke Toets									
MT = Mondelinge Toets									
PO = Praktische Opdracht									
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.									

Algemeen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen. Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Historisch besef

Domein B: Oriëntatiekennis

Domein C: Thema's

Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

Domein E: Oriëntatie op studie en beroep

Het schoolexamen omvat domein A,C en D. dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein 'Historisch besef', de tien tijdvakken en daarbij behorende kenmerkende aspecten, een aantal door de school gekozen thema's en het verplichte thema 'geschiedenis van de rechtsstaat en de parlementaire democratie'.

Het centraal examen omvat domein A en B. dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein 'historisch besef' en de kennis van het domein 'oriëntatiekennis'.

4e klas

Het onderwerp voor de praktische opdracht hangt samen met een van de tien tijdvakken.

5e klas

Vanaf 2021 bestaat het geschiedenisexamen uit tijdvak 5 t/m 10 en drie nieuwe historische contexten. Hierin wordt domein B geëxamineerd.

Onderstaande historische contexten worden nader behandeld (gedurende twee jaar, vanaf 4 havo)

- Het Britse rijk (1650 - 1900)
- Duitsland in Europa (1918-1991)
- Het moderne Nederland (1948 - 2008)

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: maatschappijwetenschappen			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H1-2	A, B, C	C1	ST	10%	ja	60	1	
H3-4	A, B, C	C2	ST	10%	ja	60	2 of 3	
H5-6	A, D, E	C3	ST	20%	ja	60	2 of 3	
Onderzoeksopzet	A	C4	PO	20%	nee	n.v.t.	3 of 4	
H7-8	A, B, E	C5	ST	20%	ja	60	3 of 4	
H9-10	A, B, D,E	C6	ST	20%	nee	60	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: maatschappijwetenschappen			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H11-12	A, B, C, D	C1	ST	25%	ja	60	1	
Onderzoek	A	C2	PO	25%	nee	n.v.t.	2	
H13-14	A, B, C, D	C3	ST	25%	ja	60	2	
Examentraining	A, B, C, D	C4	ST	25%	nee	60	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het vak maatschappijwetenschappen bestaat uit de volgende onderdelen:

- Domein A: Vaardigheden
- Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)
- Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)
- Domein D: Binding (binnen een specifieke context)
- Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)
- Domein F: Analyse van een sociale actualiteit
- Domein G: Analyse van een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Toetsing

In het 4e leerjaar worden er vijf schriftelijke toetsen en één praktische opdracht gegeven over de behandelde onderwerpen. De praktische opdracht en de laatste toets zijn niet herkansbaar.

In het 5e leerjaar zijn er drie tentamens en daarnaast nog een niet herkansbare praktische opdracht, alleen de eerste twee tentamens zijn herkansbaar.

Bij maatschappijwetenschappen is de toetsstof cumulatief, dat wil zeggen dat eerder getoetste stof ook op latere toetsen kan terugkomen.

Het Centraal Examen heeft betrekking op de domeinen B, C, D en E in combinatie met domein A.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: maatschappijleer			HAVO	Klas: 4 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
rechtsstaat	B	C1	ST	20%	ja	60	1		
parlementaire democratie	C	C2	ST	25%	ja	60	2		
PO parlementaire democratie of rechtsstaat	A en B of C	C3	PO	10%	nee	nvt	1 of 2		
multiculturele samenleving	E	C4	ST	20%	ja	60	3		
verzorgingsstaat	A en D of E	C5	ST	15%	nee	60	4		
PO verzorgingsstaat of multiculturele samenleving	D	C6	PO	10%	nee	nvt	3 of 4		
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 4e klas						
Het schoolexamencijfer voor het vak maatschappijleer gaat als onderdeel naar het combinatiecijfer havo									
Verklaring afkortingen van de soort toets:									
ST = Schriftelijke Toets									
MT = Mondelinge Toets									
PO = Praktische Opdracht									
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.									

Algemeen

Het vak maatschappijleer wordt alleen in de vierde klas havo gegeven. Het eindcijfer van de vierde klas is tevens het schoolexamencijfer en is onderdeel van het combinatiecijfer havo.

Er worden vijf domeinen behandeld te weten:

- A: vaardigheden
- B: rechtsstaat
- C: parlementaire democratie
- D: verzorgingsstaat
- E: multiculturele samenleving

Toetsing

De vijf domeinen worden getoetst middels een schriftelijke toets en twee praktische opdrachten. De weging van de toetsen vind je in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen zijn herkansbaar behalve de laatste schriftelijke toets. Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.

AARDRIJKSKUNDE

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: aardrijkskunde			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
arm en rijk H1	B1	C1	ST	10%	ja	60	1	
arm en rijk H2	B2	C2	ST	10%	ja	60	2	
arm en rijk H3	B2-3	C3	ST	10%	ja	60	2 of 3	
arm en rijk H4	B2-3	C4	ST	10%	ja	60	3	
wonen in Nederland H1,2	E1-2	C5	ST	15%	ja	60	4	
wonen in Nederland H3,4	E1-2	C6	ST	25%	nee	120	5	
geomorfologie van de duinen	A1-2,E2	C7	PO	20%	nee	n.v.t.	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: aardrijkskunde			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
systeem aarde H1	C2	C1	ST	10%	nee	60	1	
systeem aarde (hele boek)	C1,C2,C3	C2	ST	30%	ja	120	1 of 2	
Ontwikkelingsland Brazilië H1,2	D1	C3	ST	10%	nee	60	2	
Ontwikkelingsland Brazilië	D1,D2	C4	ST	30%	ja	120	2	
alle examenstof	A t/m F	C5	ST	20%	ja	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wereld

Domein C: Aarde

Domein D: Ontwikkelingsland

Domein E: Leefomgeving

Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

Het centraal eindexamen heeft betrekking op (sub)domeinen A1,B2,B3,C2,C3 en E1.

Subdomein A1: Geografische benadering.

Subdomein A2: Geografisch onderzoek.

Subdomein B1: Gebieden op de grens van arm en rijk.

Subdomein B2: Samenhangen en verschillen in de wereld.

Subdomein B3: Mondiale processen en lokale effecten.

Subdomein C1: Samenhangen en verschillen op regionaal niveau.

Subdomein C2: Samenhangen en verschillen op aarde.

Subdomein C3: De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten.

Subdomein D1: Gebiedskenmerken.

Subdomein D2: Actuele vraagstukken.

Subdomein E1: Nationale en regionale vraagstukken.

Subdomein E2: Regionale en lokale vraagstukken.

Subdomein F: De kandidaat kan informatie inwinnen over vervolgoopleidingen waarin aardrijkskunde een rol speelt en nagaan in hoeverre hij capaciteiten en interesses bezit die daarop aansluiten.

Toetsing

Bij het vak aardrijkskunde werken we met schriftelijke toetsen. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. Naast schriftelijke toetsen (en kleine schriftelijke werkjes) wordt er in 4 havo een praktische opdracht gemaakt over een aardrijkskundig onderwerp dat niet in het examen voorkomt.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen die voor het vak aardrijkskunde worden gemaakt zijn herkansbaar behalve de toets uit de proefwerkweek in 4 havo.

4e klas

In deze klas worden de volgende onderwerpen behandeld:

De wereld Arm en rijk; Wonen in Nederland en een praktische opdracht: geomorfologie van de duinen

5e klas

In deze klas worden de volgende onderwerpen behandeld:

De aarde, Systeem aarde en Ontwikkelingsland Brazilië.

WISKUNDE

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: wiskunde A			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
rekenregels en verhoudingen	A,B1,B2,C3	C1	ST	13,0%	ja	60	1	
verwerken van data	E1,E2,E5	C2	ST	13,0%	ja	60	2	
tabellen en grafieken	B1,C1,C2,C4	C3	ST	13,0%	ja	60	2 of 3	
handig tellen	B3	C4	ST	13,0%	ja	60	3	
lineair verbanden	C1,C2,C3,C4	C5	ST	14,0%	nee	60	3 of 4	
statistiek en beslissingen	E3,E4	C6	ST	14,0%	nee	60	4	
eindtoets (o.a. veranderingen)	A,B,C,D,E	C7	ST	20,0%	nee	120	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: wiskunde A			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Verbanden I en Veranderingen	A,B,C,D	C1	ST	30%	ja	120	1 of 2	
Statistiek (schriftelijk plus eventueel PO)	A,B,C,E	C2	ST/PO	35%	ST ja/PO nee	120	2	
Verbanden II	A,B,C	C3	ST	35%	nee	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	A1: Algemene vaardigheden	X	X	
	A2: Profielspecifieke vaardigheden	X	X	
	A3: Wiskundige vaardigheden	X	X	
B Algebra en tellen	B1: Rekenen	X		X
	B2: Algebra	X		X
	B3: Telproblemen		X	
C Verbanden	C1: Tabellen	X		X
	C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
	C3: Formules met één of meer variabelen	X		X
	C4: Lineaire verbanden	X		X
	C5: Exponentiële verbanden	X		X
D Verandering			X	
E Statistiek	E1: Presentaties van data interpreteren en beoordelen	X		X
	E2: Data verwerken	X		X
	E3: Data en verdelingen	X		X
	E4: Statistische uitspraken doen	X		X
	E5: Statistiek met ICT		X	

Op het centraal examen worden de domeinen A, B, C en E getoetst en op het schoolexamen worden in principe alle domeinen getoetst.

Toetsing

Naast de schriftelijke toetsen (en eventueel kleine schriftelijke werkjes) kunnen er ook praktische en/of ICT opdrachten gemaakt worden.

In de voorexamenklas wordt in de proefwerkweek een toets gegeven over meerdere hoofdstukken, welke hoofdstukken het betreft wordt door de docent van te voren opgegeven. Deze toets telt zwaarder.

Voor de weging van de toetsen zie de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor wiskunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in periode 4.

Praktische en/of ICT opdrachten zijn niet herkansbaar.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: wiskunde B			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
formules, grafieken en vergelijkingen	A,B1,B2	C1	ST	10%	ja	60	1	
veranderingen	D1,D2,D3	C2	ST	10%	ja	60	2	
hoeken en afstanden	C1	C3	ST	15%	ja	60	2 of 3	
werken met formules	B1,B2	C4	ST	15%	ja	60	3	
machten, exponenten en logaritmen	B1,B2	C5	ST	15%	nee	60	3 of 4	
de afgeleide functie	B1,D3,D4	C6	ST	15%	nee	60	4	
eindtoets (o.a. lijnen en cirkels)	A,B,C,D	C7	ST	20%	nee	120	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: wiskunde B			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel		Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar			Cijfer
Functies, grafieken, verg. & analyse I	A,B,D	C1	ST	30%	ja	120	1 of 2	
Meetkundige berekeningen	A,B,C	C2	ST	30%	ja	120	2	
Functies, grafieken, verg. & analyse II	A,B,D	C3	ST	40%	nee	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

TOELICHTING PTA HAVO

VAK: wiskunde B

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen	X		X
C Meetkundige berekeningen	X		X
D Toegepaste analyse	X	X	

Zowel het centraal examen, als het schoolonderzoek, hebben betrekking op de domeinen B, C en D in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

Toetsing

Naast de schriftelijke toetsen (en eventueel kleine schriftelijke werkjes) kunnen er ook praktische en/of ICT opdrachten gemaakt worden.

In de voorexamenklas wordt in de proefwerkweek een toets gegeven over meerdere hoofdstukken, welke hoofdstukken het betreft wordt door de docent van te voren opgegeven. Deze toets telt zwaarder.

Voor de weging van de toetsen, zie de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor wiskunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in periode 4.
Praktische en/of ICT opdrachten zijn niet herkansbaar.

BINAS VAKKEN

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: natuurkunde			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Hoofdstuk 6	A,I	C1	ST	5%	Ja	60	1	
Hoofdstuk 1	A,G,H	C2	ST	15%	Ja	60	1 en 2	
Keuzekatern 2	A,G,H,I	C3	ST	10%	Ja	60	2	
Hoofdstuk 3	A,D,H	C4	ST	10%	Ja	60	2 en 3	
Hoofdstuk 2 + 4	A,C,H	C5	ST	15%	Ja	60	3 en 4	
Hoofdstuk 1 t/m 5	A,B,D,H	C6	ST	25%	Nee	120	1 t/m 4	
Practica	A,C,D,G,H,I	C7	PO	20%	Nee	n.v.t.	1 t/m 4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: natuurkunde			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
Tentamen 1 Hoofdstuk 2 + 4 + 8	A,C,H	C1	ST	25%	Ja	120	1	
Tentamen 2 Hoofdstuk 1 + 7 + K1	A,B,G,H	C2	ST	25%	Ja	120	2	
Tentamen 3 Hoofdstuk 9 + 10	A,B,C,D,E,G,H	C3	ST	30%	Ja	120	3	
Practica	A,B,C,H,I	C4	PO	20%	Nee	n.v.t.	1 t/m 3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Beeld- en geluidstechniek
- Domein C Beweging en energie
- Domein D Materialen
- Domein E Aarde en heelal
- Domein F Menselijk lichaam
- Domein G Meten en regelen
- Domein H Natuurkunde en technologie
- Domein I Onderzoek en ontwerp

Natuurkunde is op het HAVO een verplicht vak voor leerlingen die een NT-profiel hebben gekozen. In het NG-profiel is het een keuzevak.

Naast klassikale instructie wordt er veel zelfstandig, of in tweetallen, gewerkt, met name bij de practica en de eventuele computeropdrachten.

De theorie wordt over het algemeen schriftelijk getoetst en van de practica/computeropdrachten worden door de leerlingen verslagen gemaakt die per hoofdstuk worden beoordeeld.

In zowel 4 als 5HAVO is het gewicht van de schriftelijke toetsen samen 80% van het schoolexamencijfer. De overige 20% komt voor rekening van de practica/internetopdrachten.

Het afgerond gemiddelde van het 4e en 5e klas cijfer (op één decimaal) vormt het schoolexamencijfer dat vervolgens voor 50% meetelt in het eindcijfer. De andere 50% wordt bepaald door het centraal examen.

De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Newton.

4e klas

In 4HAVO komen grofweg de volgende onderwerpen aan bod: electriciteit, mechanica, eigenschappen en deeltjesmodellen van materialen, ioniserende straling en fysische informatica (keuzekatern 2 Newton).

Aanvankelijk wordt de leerstof per hoofdstuk getoetst, later in het jaar beslaan de toetsen ook twee hoofdstukken of meer. De momenten van toetsing en tijdsduur zijn terug te vinden in het toetsrooster; toetsstof en gewicht staan in het PTA vermeld.

5e klas

In 5HAVO wordt de stof van 4HAVO verder uitgebreid met de onderwerpen arbeid en energie, astronomie, trillingen en golven en het keuzeonderwerp optica.

Daarnaast moeten leerlingen, deels zelfstandig, leerstof uit 4HAVO herhalen die terugkomt in het centraal examen en in de toetsen van 5HAVO.

De toetsen gaan in 5HAVO over beduidend meer stof dan in 4HAVO: gemiddeld 3 hoofdstukken per toets. Ook hier geldt weer dat de momenten van toetsing en hun tijdsduur terug te vinden zijn in het toetsrooster. Toetsstof en gewicht staan in het PTA.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: scheikunde			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H1 Basis + H2 De aarde	A,B1,B2,B3,B4,B5,C1,C7,D1,D3,E1,F3	C1	ST	10%	ja	60	1	
H3 Brandstoffen	A,B1,B5,C1,C7,C8,F3,G2	C2	ST	10%	ja	60	2	
H4 Zouten	A,B1,B2,B3,B4,B5	C3	ST	15%	ja	60	2 of 3	
H5 Chemisch Rekenen	A,C2,C7	C4	ST	15%	ja	60	3	
H6 Water	A,B1,B3,B5,C1,C7,E1	C5	ST	10%	ja	60	3 of 4	
H7 Brandend maagzuur	A,B1,C1,C2	C6	ST	10%	nee	60	4	
H8 Onderzoek	A,D1,D2,G2	C7	ST	10%	nee	120	4	
Practica	A	C8	PO	20%	nee			
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: scheikunde			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
H1 t/m H8 (herhaling 4e klas)	A, B, C1,C2,C7,C8,D1,D2,D3,E1,F3,G2	C1	ST	20%	ja	120	1 of 2	
H9 t/m H12	A,B1,B2,B4,B5,C1,C3,C6,C7,C8,D3,D4,E1,F3,F5,G1,G2	C2	ST	30%	ja	120	2	
H1 t/m H14 (alle examenstof)	A,B1,B2,B3,B4,B5,C1,C2,C3,C4,C5,C6,C7,C8,D1,D2,D3,D4,E1,E2,E3,F1,F2,F3,F4,F5,G1,G2,G3,G4,G5	C3	ST	30%	ja	120	3	
Practica	A	C4	PO	20%	nee			
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening			Cijfer		
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Bij het vak scheikunde wordt de structuur van stoffen behandeld met behulp van de theorie over atomen, ionen en moleculen. De methode die gebruikt wordt heet Chemie (6e editie). Deze methode sluit aan op het scheikunde examenprogramma.

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen en subdomeinen op het centraal examen geëxamineerd zullen worden:

Domein	Sub domein	in CE	moet	mag	
			in SE	in SE	
A	Vaardigheden	X	X		
B	Kennis van stoffen en materialen	B1	Deeltjesmodellen	X	X
		B2	Eigenschappen en modellen	X	X
		B3	Bindingen en eigenschappen	X	X
		B4	Bindingen, structuren en eigenschappen	X	X
		B5	Macroscopische eigenschappen	X	X
C	Kennis van chemische processen en kringlopen	C1	Chemische processen	X	X
		C2	Chemisch rekenen	X	X
		C3	Energieberekeningen	X	X
		C4	Chemisch evenwicht		X
		C5	Technologische aspecten		X
		C6	Reactiekinetiek	X	X
		C7	Behoudswetten en kringlopen	X	X
		C8	Classificatie van reacties	X	X
D	Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1	Chemische vakmethodes	X	X
		D2	Veiligheid		X
		D3	Chemische procesontwerpen	X	X
		D4	Molecular modelling		X
E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1	Kenmerken van innovatieve processen	X	X
		E2	Duurzaamheid		X
		E3	Innovatieve processen		X
F	Processen in de chemische industrie	F1	Industriële processen	X	X
		F2	Procestecnologie en duurzaamheid		X
		F3	Energieomzettingen	X	X
		F4	Risico en veiligheid		X
		F5	Kwaliteit en gezondheid		X
G	Maatschappij en chemische technologie	G1	Chemie van het leven	X	X
		G2	Milieueisen	X	X
		G3	Duurzame chemische technologie		X
		G4	Groene chemie		X
		G5	Ketenanalyse		X

Koolstofverbindingen, zouten, onderzoek doen en zuur/base-reacties komen in de vierde klas aan de orde. Teven maakt men kennis met het chemisch rekenen. In 5 havo volgt uitleg over evenwichten, voeding, duurzame chemie en worden o.a. polymeren behandeld. Het vak scheikunde wordt afgesloten met een practicumexamen.

Toetsing

Bij het vak scheikunde wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen. In alle leerjaren doen de leerlingen practicum voor 20% PTA. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen staan vermeld in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor scheikunde zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode. Practica zijn niet herkansbaar.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting										
vak: biologie			HAVO		Klas:		4 havo			
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer		
inleiding in de biologie	C2,3	C1	ST	10%	ja	60	1			
cellen	C1, E1,2	C2	ST	15%	ja	60	1			
voortplanting	D3, E3	C3	ST	10%	ja	60	2			
erfelijkheid	E4	C4	ST	10%	ja	60	2			
evolutie	F1,2,3	C5	ST	10%	ja	60	3			
regeling en waarneming	B4,7	C6	ST	10%	ja	60	3			
ecologie en gedrag	B6,8, C3, D2,4,	C7	ST	20%	nee	120	4			
practica	n.v.t.	C8	PO	15%	nee	n.v.t.	1,2,3,4			
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal							
vak: biologie			HAVO		Klas:		5 havo			
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer		
boek 4a en 4b t/m thema 6	B4,7,C1,2,3,	C1	ST	30%	nee	120	1			
boek 4b vanaf thema 7 en boek 5a	B8,C3,D4,B1,2,D1,E1	C2	ST	30%	ja	120				
boek 5b	B3,4,5	C3	ST	30%	ja	120	3			
practica	n.v.t.	C4	PO	10%	nee	n.v.t.	1,2,3			
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal							
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer		
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer							
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE								
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer							
Verklaring afkortingen van de soort toets:										
ST = Schriftelijke Toets										
MT = Mondelinge Toets										
PO = Praktische Opdracht										
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.										

Algemeen

Bij het vak biologie worden de volgende onderwerpen behandeld:

inleiding in de biologie, voortplanting en ontwikkeling, erfelijkheid, DNA, ordening, evolutie, regeling, zintuiglijke waarneming, gedrag, stofwisseling, ecologie, mens en milieu, voeding en vertering, transport, gaswisseling en uitscheiding, bescherming.

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Zelfregulatie	B1	Eiwitsynthese		X	
		B2	Stofwisseling van de cel	X		X
		B3	Stofwisseling van het organisme	X		X
		B4	Zelfregulatie van het organisme	X		X
		B5	Afweer van het organisme	X		X
		B6	Beweging van het organisme		X	
		B7	Waarneming door het organisme	X		X
		B8	Regulatie van ecosystemen	X		X
C	Zelforganisatie	C1	Zelforganisatie van cellen	X		X
		C2	Zelforganisatie van het organisme		X	
		C3	Zelforganisatie van ecosystemen		X	
D	Interactie	D1	Moleculaire interactie		X	
		D2	Gedrag en interactie		X	
		D3	Seksualiteit		X	
		D4	Interactie in ecosystemen	X		X
E	Reproductie	E1	DNA-replicatie		X	
		E2	Levenscyclus van de cel		X	
		E3	Voortplanting van het organisme		X	
		E4	Erfelijke eigenschap	X		X
F	Evolutie	F1	Selectie	X		X
		F2	Soortvorming	X		X
		F3	Biodiversiteit		X	

Toetsing

Bij het vak biologie wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen. De toetsen in klas 4 gaan over één of twee thema's. De toetsen in klas 5 gaan over vier, vijf of zes thema's. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. Tijdens de reguliere en dalton lessen worden practica gedaan.

De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen en practica staan vermeld in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor biologie zijn herkansbaar behalve de toetsen in de vierde periode en de eerste toets in 5 havo. Practica zijn niet herkansbaar.

ONDERZOEK & ONTWERPEN

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: Onderzoeken en Ontwerpen			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer	
Project 1, klassikaal project	A,B,C,D	C1	PO	25%	nee	1		
Project 2, klassikaal project	A,B,C,D	C2	PO	25%	nee	2		
Project 3, keuze project	A,B,C,D	C3	PO	50%	nee	3+4		
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: Onderzoeken en Ontwerpen			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer	
Meesterproef, opzet	A,B,C,D	C1		30%	nee	1		
Meesterproef, uitvoering	A,B,C,D	C2		40%	nee	1+2+3		
Meesterproef, presentatie	A,B,C,D	C3		30%	nee	3		
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Eindcijfer		DEF	afgeronde schoolexamencijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Het examen bestaat alleen uit een schoolexamen.

In de 4^e klas worden drie projecten aangeboden.

De projecten worden groepsgewijs uitgevoerd.

In periode 1 en periode 2 zullen projecten worden aangedragen door de docent.

In periode 3 + periode 4 zullen leerlingen zelf via instellingen en bedrijfsleven een project moeten aandragen. Dit wordt een keuzeproject genoemd.

In de 5e klas doen de leerlingen gedurende het hele jaar hun 'Meesterproef'. Dit gebeurt ook in groepen van 3 of 4 leerlingen.

De projecten kunnen een ontwerp project zijn of een onderzoek project. Deze projecten vallen binnen verschillende bèta werelden. Spreiding van het curriculum over verschillende bèta werelden is een must.

Hieronder staat een tabel van de domeinen bij het vak O&O. Domeinen A, B en C komen in zijn geheel aan bod. Van domein D komen minimaal 2 subdomeinen aan bod.

Domein		Subdomein	
A	Vaardigheden	A1	Informatievaardigheden gebruiken
		A2	Communiceren
		A3	Waarderen en oordelen
		A4	Samenwerken
		A5	Onderzoeken
		A6	Ontwerpen
		A7	Modelvorming
		A8	Natuurwetenschappelijk instrumentarium

B	Denk- en werkwijzen van onderzoeken en ontwerpen	B1	Inventiviteit
		B2	Projectmatig werken
		B3	Ondernemend- en klantgerichtheid
		B4	Kennisgerichtheid
C	Kernkwaliteiten	C1	Ontwikkelen als persoon en professional
		C2	Leren
		C3	Kwaliteitsbewustzijn
		C4	Projecten uitvoeren
		C5	Kennis verwerven, selecteren en toepassen
		C6	Werken in de werelden van de bèta-techniek
D	Werelden van bèta-techniek	D1	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Science & Exploration
		D2	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Water, Energie & Natuur
		D3	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mobiliteit & Ruimte
		D4	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Voeding & Vitaliteit
		D5	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Market & Money
		D6	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mens & Medisch
		D7	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Lifestyle & Design

Toetsing

Klas 4:

Bij O&O worden cijfers bepaald door de docent die het proces beoordeelt en door de opdrachtgever die het product beoordeelt. In klas 4 ontstaat hierdoor per project een gemiddeld cijfer. De twee klassikale projecten tellen voor 25% mee. Het grotere keuzeproject telt voor 50% mee. De leerlingen werken per project in groepen van 3 of 4 personen die per project kunnen verschillen. De docent bepaalt op welke wijze de groepssamenstelling plaats vindt.

Klas 5:

In het examenjaar doen de leerlingen een zogenaamde 'meesterproef'. Leerlingen werken per groep en zoeken zelf een opdrachtgever. Gedurende drie perioden werken de groepen aan hun meesterproef. Hierbij worden de groepen begeleid door de docent, de opdrachtgever en iemand van de HBO techniek van InHolland. Er ontstaat 1 cijfer opgebouwd uit 3 onderdelen:

- Opzet
- Uitvoering
- Eindproduct

Wanneer een leerling in het voorexamenjaar doubleert maar hij/zij wel een 7,0 voor het vak O&O staat bestaat de mogelijkheid om het jaar erop toch al te beginnen met de Meesterproef. Hiervoor is wel de goedkeuring van de O&O docenten nodig

Herkansing

Tijdens de projecten heeft de docent een sturende rol voor het proces en de opdrachtgever voor het product dat men voor ogen heeft. Nadien is er een evaluatie en presentatie die niet herkansbaar is.

ECONOMISCHE VAKKEN

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: economie			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C1	ST	12,5%	ja	60	1	
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C2	ST	12,5%	ja	60	1 of 2	
jong en oud	A,B,C,E,F,G,H,J	C3	ST	12,5%	ja	60	2 of 3	
vervoer	A,B,C,D,G,J	C4	ST	12,5%	ja	60	3	
vervoer	A,B,C,D,G,J	C5	ST	12,5%	ja	60	3 of 4	
vervoer/markt en overheid	A,B,C,D,F,G,H,J	C6	ST	12,5%	ja	60	4	
markt en overheid	A,B,C,D,F,H	C7	ST	25,0%	nee	120	4	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: economie								
			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
lesbrief 1 t/m 4	A,B,C,D,E,F,G,H	C1	ST	33%	ja	120	1	
lesbrief 5 en 6	A,B,C,D,F,G,H	C2	ST	33%	ja	120	2	
lesbrief 1 t/m 7	A t/m K	C3	ST	34%	ja	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Voor het vak economie worden de onderstaande lesbrieven behandeld:

1. crisis
2. vervoer
3. jong & oud
4. markt & overheid
5. Europa
6. verdienen & uitgeven
7. keuzeonderwerpen

Hierin komende de onderstaande domeinen aan bod.

		SE (tenminste)³	CE
Domein A	Vaardigheden	X	X
Domein B	Concept Schaarste	X	-
Domein C	Concept Ruil	X	-
Domein D	Concept Markt	-	X
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	-	X
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen	-	X
Domein G	Concept Risico en informatie	-	X
Domein H	Concept Welvaart en groei	-	X
Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden	-	X
Domein J	Onderzoek en experiment	X	-
Domein K	Keuzeonderwerpen	X	-

Toetsing

In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld.

De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen staan vermeld in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor economie zijn herkansbaar behalve de toetsen in de proefwerkweek.

5e klas

De lesbrieven 2 t/m 6 worden op het Centraal Schriftelijk Examen getoetst.

De lesbrieven 1 en 7 komen alleen aan bod op het schoolexamen.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: bedrijfseconomie			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
bedrijf starten	B2, B3, F1	C1	ST	18%	ja	60	1	
ondernem het zelf	B2	C2	ST	18%	ja	60	1,2	
financiële zelfredzaamheid	B1	C3	ST	18%	ja	60	2,3	
marktverovering	B2, E2	C4	MT	18%	ja	60	3,4	
circulair ondernemen en BE @ home	H	C5	ST	18%	nee	120	4	
practische opdracht	n.v.t.	C6	PO	10%	nee	n.v.t.	3	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: bedrijfseconomie			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
de lesbrieven uit 4 havo	B,F,D,H	C1	ST	33%	ja	120	1,2	
investeren / personeelsbeleid/ financiële verslaggeving / het resultaat	D,B,C,G,F	C2	ST	33%	ja	120	2	
alle ce en se stof uit 4 en 5 havo	B,C,D,E,F,G,H	C3	ST	34%	nee	120	3	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Algemeen

Voor het vak Bedrijfseconomie worden de onderstaande domeinen behandeld:

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE		
A	Vaardigheden	x	x		
B	Van persoon naar rechtspersoon	B1	Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	x	x
		B2	De oprichting van een eenmanszaak	x	x
		B3	Van eenmanszaak naar rechtspersoon	x	x
		B4	Perspectief op de organisatie	x	x
C	Interne organisatie en personeelsbeleid	C1	Interne organisatie		x
		C2	Personeelsbeleid	x	
D	Investeren en financieren	D1	Investeren		x
		D2	Financieren	x	
E	Marketing	E1	Doel en organisatie van marketingactiviteiten		x
		E2	Marketingbeleid	x	
F	Financieel beheer	F1	Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie	x	
		F2	Kosten- en winstvraagstukken	x	
G	Verslaggeving	x			
H	Keuzeonderwerpen		x		

Toetsen:

Naast schriftelijke toetsen is er in de 4e klas ook een praktische opdracht voor het vak BE. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen en de praktische opdracht staan vermeld in de tabel.

Herkansing:

Alle schriftelijke toetsen voor BE zijn herkansbaar behalve de toetsen in de proefwerkweek, De praktische opdracht is niet herkansbaar.

KUNST VAKKEN

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: drama			HAVO	Klas: 4 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
theorie 1: kunst algemeen	A,B	C1	PO	10%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3		
theorie 2: kunst algemeen	A,B,C	C2	ST	20%	ja	2x60	2 of 3		
theorie 3: kunst algemeen	A,B,C	C3	ST	20%	nee	120	4		
praktijk 1	A,B	C4	PO	25%	nee	n.v.t.	1 en 2		
praktijk 2	A,B	C5	PO	25%	nee	n.v.t.	3 en 4		
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal						
vak: drama			HAVO	Klas: 5 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
theorie 1: kunst algemeen	A,B,C	C1	ST	20%	ja	90	1		
theorie 2: kunst algemeen	A,B,C	C2	ST	30%	ja	2x 90	2 en 3		
praktijk 1	A,B,C	C3	PO	25%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3		
praktijk 2	A,B,C	C4	PO	25%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3		
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer						
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE							
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer						
Verklaring afkortingen van de soort toets:									
ST = Schriftelijke Toets									
MT = Mondelinge Toets									
PO = Praktische Opdracht									
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.									

Algemeen

Het vak bestaat uit **dramalessen** (praktijkgedeelte) en **lessen kunst (algemeen)** (theoretisch gedeelte).

Bij de dramalessen (praktijkgedeelte) wordt het programma vormgegeven vanuit de volgende domeinen:

Domein A: Vaktheorie

Subdomein A1: Drama en maatschappij

Subdomein A2: Betekenis

Subdomein A3: Beschouwen

Domein B: Praktijk

Subdomein B1: Spelen

Subdomein B2: Vormgeven

Subdomein B3: Presenteren

Domein C: Oriëntatie op studie en beroep

Bij de dramalessen komt o.a. aan bod:

- Samenspel, solo spel, (Domein B)
- Tekstoneel, fysiek theater, nonverbaal spel (Domein B)
- Werken vanuit gedachtegoed van belangrijke theatermakers uit de theatergeschiedenis (Domein A)

Bij kunst (algemeen) wordt, naast de (eindexamen)onderwerpen (domein C), ingegaan op de domeinen vaardigheden (A) en invalshoeken voor reflectie (B) die van belang zijn bij het beschouwen van kunst.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	In CE	Moet in SE	Mag in SE
A. Vaardigheden		X		X
B. Invalshoeken voor reflectie		X		X
C. Onderwerpen	Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17 ^e eeuw	X		X
	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
	Massacultuur vanaf 1950	X		X

Domein A: Vaardigheden

De termen en begrippen die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C.

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

De volgende invalshoeken zijn van toepassing:

- Kunst en religie, levensbeschouwing
- Kunst en esthetica
- Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht
- Kunst en vermaak
- Kunst, wetenschap en techniek
- Kunst intercultureel

De concrete invulling van de invalshoeken is verbonden met de onderwerpen, genoemd in domein C.

Domein C: Onderwerpen

De CEVO wijst ieder jaar uit domein C drie onderwerpen aan voor het havo-examen.

Deze zijn voor 2021:

Onderwerp 1: Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17^e eeuw

Onderwerp 2: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw

Onderwerp 3: Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:

4e klas

Kunst (algemeen):

1. Praktische opdrachten over de algemene kunstgeschiedenis tot de 20ste eeuw (domein A en B)
2. Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17^e eeuw (domein A,B,C)
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel1 (domein A,B,C)

Beoordeling drama:

Praktische opdrachten zijn:

- een gespeelde toneeltekst in vorm van dialoog of monoloog
- een zelfgeschreven scene gepresenteerd in een groep

Naast een beoordeling op de presentatie van de praktische opdracht, wordt de leerling ook beoordeeld op de volgende punten:

- inzet bij de praktijklessen
- samenwerking
- vooruitgang op acteergebied
- gemaakte huiswerkopdrachten

5e klas

Kunst (algemeen):

1. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel2 (domein A,B,C)
2. Massacultuur vanaf 1950 (domein A,B,C)

Drama:

Het praktijkgedeelte van het eindexamen drama is het maken, organiseren, realiseren en spelen van een avondvullende voorstelling (Domein A, B en C).

Het centraal Examen

Kunst (algemeen) domein A, B en C.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting								
vak: dans			HAVO	Klas: 4 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie & kua 1	A & C	C1	PO	10%	nee	n.v.t.	1, 2 en 3	
theorie & kua 2	A	C2	ST	20%	ja	2x 60	2 of 3	
theorie & kua 3	A	C3	ST	20%	nee	120	5	
praktijk 1: Danssoorten & -technieken	B & C	C4	PO	25%	nee	*	1,2,3	
praktijk 2: Choreograferen & presenteren	B & C	C5	PO	25%	nee	*	doorlopend	
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal					
vak: dans			HAVO	Klas: 5 havo				
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer
theorie & kua 1	A	C1	ST	20%	ja	90	1	
theorie & kua 2	A	C2	ST	30%	ja	90 en 120	2 en 3	
praktijk 1: Danssoorten & -technieken	B & C	C3	PO	15%	nee	*	1, 2, 3	
praktijk 2: Praktijk examen	B & C	C4	PO	35%	nee	*	doorlopend	
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND	afgerond op één decimaal					
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	gemiddelde van het 4e en 5e klas eindcijfer					
Centraal Schriftelijk Eindexamen		CE						
Eindcijfer		DEF	gemiddelde van het SE en CE cijfer					
Verklaring afkortingen van de soort toets:								
ST = Schriftelijke Toets								
MT = Mondelinge Toets								
PO = Praktische Opdracht								
Een 'ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.								

Inleiding

Het eindexamen bestaat uit een schoolexamen en het centraal examen.

- Het schoolexamen bestaat uit **praktisch**- en **theoretisch** gedeelte. Praktisch is geheel gericht op dans, de theorielessen richten zich zowel op danstheorie & dansgeschiedenis als onderwerpen die algemeen over kunst gaan. Dit laatste heet kunst algemeen.
- Het centraal examen is geheel theoretisch en is het vak **kunst algemeen**.

Het schoolexamen heeft betrekking op de onderstaande onderdelen, plus onderdelen uit Kunst Algemeen:

- Domein A Vaktheorie
 - (A1) Dans en Maatschappij
 - (A2) Historische Ontwikkeling
 - (A3) Analyseren
- Domein B Praktijk
 - (B1) Dansen
 - (B2) Vormgeven
 - (B3) Presenteren
- Domein C Oriëntatie op studie en beroep

De domeinnamen die in het PTA staan hebben betrekking tot die van het schoolexamen, zoals hierboven beschreven.

Het **centraal examen** heeft betrekking op Kunst Algemeen en omvat de volgende onderdelen:

- Domein A Vaardigheden
- termen en begrippen uit kunstdisciplines
 - herkennen, benoemen en toepassen
 - reflecteren & beargumenteren
- Domein B Invalshoeken voor reflectie
- (B1) Kunst en religie, levensbeschouwing
 - (B2) Kunst en esthetica
 - (B3) Kunstenaar en opdrachtgever, politieke en economische macht
 - (B4) Kunst en vermaak
 - (B5) Kunst, wetenschap en techniek
 - (B6) Kunst intercultureel
- Domein C Onderwerpen
- Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17^e eeuw
 - Cultuur van het moderne in de 1^e helft van de 20^e eeuw
 - Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:

4e klas

Theorie & Kunst algemeen

1. Opdrachten en analyses over dans en de algemene kunstgeschiedenis tot de 20ste eeuw voor het portfolio.
2. Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17^e eeuw
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel

Dans (praktijk)

1. Danssoorten & -technieken
Danstechnieken binnen de westerse theaterdans, werelddans en acrodans.
Elke danssoort/stijl wordt afgesloten met een praktische toets.
2. Choreograferen & presenteren
Choreograferen aan de hand van een thema. Uitvoering met o.a. choreografie eigen werk.

5e klas

Theorie & kunst algemeen

1. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw deel 2 (20%)
2. Massacultuur vanaf 1950 (30%)

Dans (praktijk)

1. Danssoorten en -technieken
Danstechnieken binnen de westerse theaterdans & werelddans. Elke danssoort/stijl wordt afgesloten met een praktische toets.
2. Praktijk examen
Choreograferen en uitvoeren dansvoorstelling.
Kandidaten maken aan de hand van een thema, zelf een dansvoorstelling en voeren deze uit. Ze zijn verantwoordelijk voor de choreografie, kostuums, muziek, ontwerp licht en de gehele organisatie. Zowel proces als product wordt beoordeeld.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	In CE	Moet in SE	Mag in SE
A. Vaardigheden		X		X
B. Invalshoeken voor reflectie		X		X
C. Onderwerpen	Burgerlijke cultuur van Nederland in de 17 ^e eeuw	X		X
	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
	Massacultuur vanaf 1950	X		X

Toelichting PTA

Wanneer er een * of "doorlopend" staat geschreven bij *duur of periode* is dat omdat veelal om een doorlopend proces gaat. Ter illustratie: het maken van een dansvoorstelling kan al in de eerste periode mee gestart worden en de uitvoering vindt plaats in de 3^e periode.

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting									
vak: culturele kunstzinnige vorming			HAVO	Klas: 4 havo					
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Cijfer	
Cultureel Zelfportret 1	A	C1	PO	15%	nee	n.v.t.	1		
PO theater/dans	B en C	C2	PO	10%	nee	n.v.t.	1 en 2		
PO fotografie/film	B en C	C3	PO	10%	nee	n.v.t.	2		
PO beeldend	B en C	C4	PO	10%	nee	n.v.t.	2 en 3		
Onderzoek	C en D	C5	PO	20%	nee	n.v.t.	3		
CKV Festival – werkproces	C en D	C6	PO	10%	nee	n.v.t.	4		
CKV Festival – kunstwerk	C en D	C7	PO	10%	nee	n.v.t.	4		
Cultureel Zelfportret 2	D	C8	PO	15%	nee	n.v.t.	4 en 5		
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal						
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening					Cijfer	
Schoolexamencijfer		SE	eindcijfer van de 4e klas						
Het schoolexamencijfer voor het vak CKV gaat als onderdeel naar het combinatiecijfer havo									
Verklaring afkortingen van de soort toets:									
ST = Schriftelijke Toets									
MT = Mondelinge Toets									
PO = Praktische Opdracht									
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.									

Algemeen

Het vak CKV wordt gegeven in 4 havo.

Kunst actief meemaken is het doel van het vak. Kunst ervaren en beschouwen vraagt van leerlingen betrokkenheid, inzet, kennis en vaardigheden. En omdat de betekenis van kunst nooit vastligt, is een open en onderzoekende houding vereist.

CKV bestaat uit 4 domeinen:

A. Verkennen

De leerling verkent welke ervaringen hij heeft, welke kunst hij kent, wat hem aanspreekt en welke opvattingen hij heeft over kunst. Hij beziet hoe zijn opvattingen zijn gevormd en vergelijkt deze met die van klasgenoten, leeftijdsgenoten en anderen zoals experts en kunstenaars.

B. Verbreden

De leerling begeeft zich buiten de eigen vertrouwde kunstwereld en stelt zich open voor uiteenlopende kunstuitingen in 'levensechte professionele contexten', zoals theater, bioscoop, atelier. De leerling beschouwt deze uitingen vanuit verschillende dimensies. Voorbeelden van dimensies zijn: ambachtelijk en industrieel, traditie en innovatie, lokaal en globaal.

C. Verdiepen

De leerling verdiept zich in het creatief artistiek proces, door een of meer aspecten te onderzoeken. Zoals: de productie of receptie van een kunstwerk. De leerling past daarbij onderzoeksvaardigheden toe.

D. Verbinden

De leerling legt verbanden tussen de drie domeinen, reflecteert hierop en licht deze toe in een gesprek, presentatie of dossier.

Toetsing

Toetsing bestaat uit opdrachten en activiteiten.

De leerling dient een aantal (praktische) opdrachten en onderzoeken af te ronden. Iedere dag dat het werk te laat wordt ingeleverd gaat er een halve punt af.

LICHAMELIJKE OPVOEDING

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting							
vak: lichamelijke opvoeding			HAVO	Klas: 4 havo			
Onderdeel	Domein	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Periode	Cijfer
conditielooop; hoogspringen	A,B	C1	PO	25%	nee	1	O/V/G
unihockey							
3 minutenloop; badminton	A,B	C2	PO	25%	nee	2	O/V/G
turnen:keuze uit zwaaien of springen							
shuttle run	A,B	C3	PO	25%	nee	3	O/V/G
volleybal	A,B						
samenwerkingsopdracht: eigen les geven	C,D						
vervolg eigen les geven	C,D	C4	PO	25%	nee	4	O/V/G
buitenschools programma	A						
Eindcijfer 4e klas (SE4)		EIND	afgerond op één decimaal				O/V/G
vak: lichamelijke opvoeding							
			HAVO	Klas: 5 havo			
Onderdeel		Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar		Cijfer
keuze onderdelen		C1					O/V/G
Eindcijfer 5e klas (SE5)		EIND					O/V/G
Berekening eindcijfer		Kolom	Wijze van berekening				Cijfer
Schoolexamencijfer		SE	het eindcijfer van de 4e klas				O/V/G
Eindcijfer		DEF	het schoolexamencijfer is het eindcijfer				O/V/G
Verklaring afkortingen van de soort toets:							
ST = Schriftelijke Toets							
MT = Mondelinge Toets							
PO = Praktische Opdracht							
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.							

Algemeen

Per periode komen er diverse praktijkonderdelen aan de orde.

Er zijn verplichte onderdelen (V) en keuzeonderdelen (K), welke beoordeeld worden met een onvoldoende (o), voldoende (v) of een goed (g).

De leerlingen maken hun keuzes middels een invulformulier kenbaar in het begin van het schooljaar. Zij volgen het programma aan de hand van de gemaakte keuzes.

De lessen bestaan zowel uit actief zelfstandig sporten als het regelen (organiseren van activiteiten), begeleiden (coachen, fluiten) en beoordelen van elkaar.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A :Vaardigheden

Domein B :Bewegen

Domein C :Bewegen en regelen

Domein D :Bewegen en gezondheid

Domein E :Bewegen en samenleving

LOOPBAAN, ORIENTATIE EN BEGELEIDING

Stedelijk Dalton College Alkmaar Programma van toetsing en afsluiting					
vak: loopbaan, oriëntatie en begeleiding		HAVO	Klas:	4 havo	
Onderdeel	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Cijfer
activiteiten keuzeweb	C1	HO		nee	O/V
Eindcijfer 4e klas (SE4)	EIND	aan alles moet zijn voldaan			O/V
vak: loopbaan, oriëntatie en begeleiding		HAVO	Klas:	5 havo	
Onderdeel	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Cijfer
activiteiten keuzeweb	C1	HO		nee	O/V
Eindcijfer 5e klas (SE5)	EIND	aan alles moet zijn voldaan			O/V
Berekening eindcijfer	Kolom	Wijze van berekening	Cijfer		
Schoolexamencijfer	SE	alles moet zijn afgetekend	O/V		
Eindcijfer	DEF	schoolexamencijfer is eindcijfer	O/V		
Verklaring afkortingen van de soort toets:					
ST = Schriftelijke Toets					
MT = Mondelinge Toets					
PO = Praktische Opdracht					
HO = Handelingsopdracht					
Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.					

Algemeen

Het vak loopbaan, oriëntatie en begeleiding is bedoeld om leerlingen te helpen bij het maken van een goede keuze straks na het behalen van het diploma.

Hiervoor zijn de leerlingen verplicht een aantal activiteiten te doen om het vak met een voldoende te kunnen afsluiten.

4e klas

De leerling moet minimaal 17 verplichte opdrachten uit Keuzeweb maken. Na overleg met de decaan kan soms maatwerk geleverd worden. De leerling oriënteert zich op studies en beroepen voor minimaal 10 klokuren. Een paar opdrachten gaan over het leren werken met de mogelijkheden van Dedecaan.net en de andere verplichte opdrachten gaan over het oriënteren op HBO studies, een workshop volgen en reflectieverslagen daarvan maken. De leerling maakt ook enkele interesse- en competentietesten om beter zicht te krijgen op de sectoren HBO en domeinen MBO. De leerling maakt met een groepje een interessante studierepresentatie, presenteert deze en neemt een beroepsinterview af. De 17 opdrachten moeten in de mentorlessen voldoende gemaakt worden; de mentor kijkt de opdrachten na.

5e klas

De leerling moet minimaal 18 verplichte opdrachten uit Keuzeweb maken. Na overleg kan maatwerk geleverd worden. De leerling verdiept zich in studies HBO of MBO. Met het maken van deze opdrachten en het bezoeken van Opendagen, meelopen en/ of proefstuderen is de leerling minimaal 20 klokuren bezig. Het vergelijken van studies, studiefinanciering, reiskosten en selectie & toelating hoort bij het eindtraject ter voorbereiding van een juiste studiekeuze. Opdrachten met betrekking op studeren in het buitenland, een tussenjaar, doorstromen naar vwo zijn facultatieve opdrachten. Uiteindelijk maakt de leerling een eindpresentatie LOB die gebruikt wordt bij het eindgesprek met de decaan en bij de toelating HBO/MBO opleiding. De 18 opdrachten moeten in de mentorlessen voldoende gemaakt worden; de mentor kijkt de opdrachten na.